NATIONAL LIBRARY
NOV 26 1970
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

LATVIJA
AMERIKA

77. N-RS | TREŠDIENA, 1970. G. 4. NOVEMBRIS | 20. GADS

WEDNESDAY, NOVEMBER 4, 1970 | SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 | Cena 25. cent

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrības Kanadā „Daugavas Vanagi", Atbildīgais redaktors: KRISS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Biroja: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—3744. Redaktora Eiropā: V. SKULTANS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28. West-Germany.

Mums par to ir jākliedz

Par genocīda noziegumiem okupētajā Latvijā DV dienās Anglijā runāja lietvedis T. V. Ozoliņš, cita vidū sacīdams:

Daudzi no mums, kas dzīvojam brīvās zemēs un baudām individuālo brīvību gluži automatiski, nemaz nevaram jedomāties, ko izjūt tauta dzimtenē, kurai viss tas ir liegts. Tāpat daudzi, kas jau no jaunības dienām ir deportēti, nemaz nevar saprast, ko tas nozīmē, jo viņi to nekad nav baudījuši.

Rietumos ir daudz organizāciju, kas runā par cilvēku tiesībām, nodarbojas ar atsevišķiem gadījumiem, bet kaut kā vairās pateikt pasaulei acīs, ka tā ir Pad. savienība un citas komūnistiskās zemes, kas visnežēlīgāk pārkāpj šīs tiesības. Vārdos tas ir. Apvienoto nāciju jājamais zirdziņš, bet darbos?...

Ir pēdējais laiks, ka mēs, latviesi, paši skaļāk pacelam savu balsi un, kur vien iespējams, apelējam pie pasaules sirdsapziņas ne tikvien par Latvijas okupāciju, bet arī par individuālās brīvibas nemšanu mūsu tautai. Domāju, ka tas varētu atstāt dziļāku iespaidu pie rietumniekiem, ja mēs teiktu, ka mūsu tuvinieki dzīvo tenē, baidoties no represijām, mums nedrīkst par vienu vai otru lietu rakstīt, mums nedrīkst vienu vai otru lietu sūtīt, nedrīkst kristīt bērnus vai iet baznīcā, nedrīkst braukt uz ārzemēm, lai mūs apmeklētu — ar vienu vārdu sakot, visur nedrīkst, nedrīkst, nedrīkst.... Pie individuālās brivības pieradušiem cilvēkiem tādi individuālās brīvības ierobežojumi būs daudz vairāk izprotami, nekā ja vienīgi teiksim, ka krievi mūsu zemi ir okupējuši. Veiši un skoti arī savā ziņā ir it kā okupēti, bet to neviens traģiski neizjūt.

Otrs jājamais zirdziņš Apvienotajām nācijām ir genocīds, par kuru gan daudz runā, bet lai Dievs pasarga, ja kāds uzdrīkstētos to attiecināt uz krievu okupantu izrīcību ar mūsu tautu.

Mums pašiem par to ir jāpaceļ balsis un nerimstoši jākliedz. Rietumnieki varbūt teiks, ka tajā gad jau vairs cilvēkus nemoka čekas pagrabos, ka vairs nenotiek masu eksekūcijas, vairs nav masu deportāciju uz klimatiski nepiemērotiem padomju imperijas novadiem, kur laudis aizgāja bojā ne tik vien salā un karstumā, bet pārmērīgā vergu darbā koncentrācijas nometnēs. Teiks, ka tā tas gan ir bijis Stalina laikā, bet ne vairs tagad.

Un tomēr — genocīds, tautas iznīcināšana Latvijā turpinās tāpat kā agrāk, vienīgi daudz rafinētākā veidā. Tagad okupanti mēģina iznīcināt ne tik vien tautas vecāko daļu, bet ir vērsušies tieši pret jaunāko paaudzi. Vispirms jau obligātais kara dienests ir jāpilda kaut kur tālu prom no dzimtās zemes, kaut kur tālos Pad. savienības novados, un nevis latviskās vienībās, bet dažādu tautību mistrojumā. Pēc kara dienesta beigām mūsu jauniešus neatvaļina dzimtenē, bet kaut kur tālu prom, kur piedāvā darbu un apmešanās iespējas.

Tieši šīs apmešanās iespējas dzimtenē kļūst arvien grūtākas dzīvokļu trūkuma dēļ. Tas savukārt ņem iespēju nodibināt ģimenes dzīvi dzimtajā zemē. Jaunceltos dzīvokļu blokus rezervē iebraucējiem no citiem Pad. savienības novadiem, visnotaļ krieviem. Latviešu jauniešus bez piemērota darba un dzīvošanas iespējām dzimtajā zemē vervē „brīvprātīgi" kādiem speciāliem darbiem citur. Ja viņi neaizlien bojā, viņi tur paliek un sajaucas ar krieviem.

Tāpat augstāko izglītību beigušiem piedāvā postenus ar ļoti vilinošām algām kādā tālā Padomijas nostūrī. Un lai Dievs nedod, ja kāds studijām būtu saņēmis stipendijas, tāds no piedāvātā posteņa nemaz nedrīkst atteikties — viņam obligāti zināms laiks ir jāstrādā tur, kur liek. Svešumā aizsūtīts, viņš tur arī paliek. Tā mūsu tautu izkliedina un sajauc.

Tajā pašā laikā Latvijas territorijā mākslīgi rada rūpniecības uzņēmumus, kuriem mūsu zemē nav nedz izejvielu, nedz ražoto preču noieta. Protams, pēc darba spējīgāko vietējo iedzīvotāju daļas izklīdināšanas pa „plašo dzimteni" šīm rūpnīcām gan vadītāji, gan amatnieki un strādnieki nāk no Pad. savienības iekšienes. Tie tad arī ir tā privilēģētā šķira, kas saņem dzīvokļus jaunbūvētajos blokos, uz kuriem krievi ir tik lepni, lai arī tie zemas kvalitātes.

Tā pamazām Latvija kļūst krieviskāka, un Maskavas plāns ir, lai latviešu tur vairs nebūtu. Tad krievi bez bažām varēs organizēt attiecīgas nobalsošanas „neitrālu" Apvienoto nāciju novērotāju klātienē, un kādi varētu būt šādas nobalsošanas rezultāti, to mēs jau zinām. Krievi ar pašapziņīgu smīnu tad varēs teikt: Ko tie latviešu emigranti tur uztraucas — tādas apspiestas latviešu tautas nemaz nav, ir tikai „brālīga" republika. Vai to sauc par Latviju, vai apzīmē par kādu numuru — tas ir nesvarīgi.

Mūsu saucieniem pasaules tālēs Daugavas vanagiem var būt izcila nozīme. Tā ir lielākā latviešu organizācija brīvajā pasaulē, agrākie karavīri, kas nesuši vislielākos upurus tautas un valsts labā. Tāpēc vanagiem arī vajadzētu būt visvairāk kompetentiem celt priekšā pasaules forumā Latvijas okupantu noziedzīgo rīcību ar mūsu tautu, nolaupot tai savu valsti, brīvību un dzīvību, un beidzot izklīdinot vēl dzīvi palikušos pa malu malām ar nolūku noslaucīt to kā tautu no zemes virsas. Mums par to ir jākliedz.

Vidienes apgabala draudžu mācītāju un darbinieku konferences dalībnieki Čikagā. Vidū archibīskaps A. Lūsis.

Pirmie LNAK mūža biedri

ATZINIBAS UN PATEICIBAS VESTULES KANADAS MINISTRU PREZIDENTAM TRUDO
LATVIEŠU NACIONALAS APVIENIBAS KANADĀ VALDES SEDE TORONTO

Bez jebkādas iepriekšējas „reklāmas", pat vēl neesot izstrādātiem noteikumiem un uzsāktai ieinteresēšanas akcijai, gandrīz vai klusībā sākusies pieteikšanās plānotajam LNAK mūža biedru iestādījumam: 100 dol. par LNAK mūža biedra karti, jau iemaksājuši Tālivaldis Kronbergs, Dr. Eduards Upenieks un Evalds Lejiņš no Toronto, kā arī Dr. Adolfs Steins un Vilma Steina no Boltonas. Reizē ar to LNAK jau ir pirmie 5 mūža biedri, un atliek tikai cerēt, ka viņiem netrūks sekotāju, lai nodrošinātu Kanadas latviešu centrālās organizācijas darbību nākotnē, padarot to neatkarīgu no ziedojumiem. Kā jau ziņots, šīs mūža biedru iemaksas uzkrās neaizkaramā fondā, LNAK darbībai izlietojot tikai noguldītā kapitāla procentus.

Latviešu nacionālās apvienības vaides priekšsēdis T. Kronbergs izteica pārliecību, ka apmēram 10 gadu laikā šai LNAK mūža biedru iestādījumā varētu būt ap 1000 dalībnieku, kuru iemaksas neaizkaramajā fondā ar noguldītā kapitāla procentiem nodrošinātu no ziedojumiem neatkarīgu LNAK darbību, jo beidzot visiem skaidri jāapzinās, ka latvietību nevar saglabāt ar pāris dolaru ziedojumu vienreiz gadā, valstssvētkos". Norādījis, ka pašreiz jau izstrādā mūža biedru iemaksu fonda statūtu projektu, T. Kronbergs uzsvēra: „Ja gribam būt latvieši, tad ar runāšanu un kritizēšanu vien nepietiek, bet par latviskumu arī jāmaksā!" J. Mežaks ierosināja šo kapitāla noguldījumu nosaukt par Tēvzemes fondu, bet tas būs izšķirams LNAK padomei, kad pieņems mūža biedru iestādījumā statūtus. Reizē ar to atkal pacēlās jautājums, vai LNAK nevajadzētu inkorporēt, vismaz šo jaundibināmo fondu, lai 100 dol. mūža biedra karšu izpircēji varētu šo summu atskaitīt no nodokļiem.

T. Kronbergs arī informēja, ka Kanadas ministru prezidentam Trudo 20. oktobrī nosūtīta baltiešu kopīga atzinības vēstule, kurā izteikta pateicība par viņa valdības stingro nostāju pret Kvebekas teroristiem. Vēstuli uzrakstījis Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidija priekšsēdis J. Simanavičus, to parakstot arī Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēdei I. Maikljonai, Igauņu centrālās padomes Kanadā priekšsēdim E. Heinso, LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam un Kanadas lietuviešu federācijas priekšsēdim Dr. S. Čepam. Vēstulē norādīts, ka baltiešiem ir rūgta personīgā pieredze, cik efektīvi internacionālā komūnisma sazvērestība iedarbojas brīvu valstu sagraušanā, jo „mūsu zemes tagad verzinātas un tajās nesaudzīgi iedzīvināts totālitārais režīms". Vēstulē arī uzsvērts, ka baltieši šī iemesla dēļ saskata faktu, ka kvebekiešu neapmierinātību izmanto Padomju Savienība, kuru mērķis nav pastāvošo problēmu atrisināšana, bet gan situācijas izmantošana nemieru izraisīšanai, lai to rezultātā sagrābtu varu.

Šai sakarā A. Steins ziņoja, ka nekādas svešas varas agresija to nespēs iznīcināt."

Pieņemšanā bija aicināti piedalīties arī lietuvju un igauņu republikāņu pārstāvji. Runātājus un viesus sagaidīja un iepazīstināja Inese Strautniece-Stokes.

I. Š.

(Nobeigums 4. lpp.)

ASV senātors apmeklē Čikagas latviešu republikāņu komiteju

Amerikas latviešu republikāņu apvienība bija sarīkojusi pieņemšanu Čikagas latviešu namā, kurā ar vēlēšanu kampaņas runām uzstājās ASV senātors R. Smits, Ilinojas izglītības pārvaldes superintendants R. Pēdžs, republikāņu partijas nacionālitāšu daļas vadītājs Vašingtonā L. Paštors, Kuka apgabala, kas ietver Čikagas mētropoles lielāko daļu, kā arī ziemeļrietumu priekšpilsētas, šerifs Dž. Vuds, sanitārās pārvaldes kandidāts T. Alens, Dž. Pītersens un citi kandidāti.

Senātors Smits pieskārās savas programmas galvenajiem punktiem: amerikāņu militāro spēku Vietnamā apmainīšanu pret apmācītām Dienvidvietnamas vienībām, policijas vienību atbalstīšanu iekšzemes nemieru apkarošanā, atbalstu etnisko grupu studiju centra iekārtošanai un apspiesto tautu kustībai, universitāšu nekārtību un nemieru izbeigšanu un civiltiesību likumu uzlabošanu.

Šerifs Vuds solīja atbalstu dažādo nacionālitāšu grupām, atzīmēdams, ka viehīgi apspiestās tautas visā pilnībā pazīst un prot novērtēt brīvību, kādu saviem pavalstniekiem piešķir ASV satversme. Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis V. Korsts pasniedza šerifam Vudam apspiesto tautu Eizenhauera piemiņas medaļu. L. Paštors savukārt norādīja, ka Ilinojas pavalstij sava ģeografiskā novietojuma dēl ir liela nozīme ASV ne tikai saimnieciskā, bet arī politiskā dzīvē un savus uzskatus, attieksmē uz tautu brīvību izteica, citēdams ASV prezidenta Niksona vēl pagājušā nedēļā ASV kongresā teiktās runas vārdiem: „Ikviena nācija pasaulē var būt un tai jābūt brīvai un neatkarīgai apziņā, ka

Uzticīgie nostāsies blakus

VIDIENES APGABALA MĀCITĀJU UN DRAUDŽU DARBINIEKU KONFERENCE ČIKAGĀ

Čikagā 17. un 18. oktobrī notika Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības vidienes apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konference, kuru vadīja prāvests J. Turks. Konferences prezidijā ievēlēja: archibīskapu A. Lūsi, prāvestu J. Turku, prof. E. Šmitu, māc. I. Galdi, Dr. J. Robiņu, E. Venteru un Irmu Runguli. Archibīskaps A. Lūsis aicināja tautiešus uz kopību un vienotību. Pievēršoties kopības apziņai, izskanēja jautājums, kāpēc no vidienes 43 mācītājiem konferencē ieradušies tikai 19. Mēs nedrīkstam palikt remdeni, mums ir jābūt aktīviem mūsu draudžu darbā.

Pievēršoties attieksmēm ar okupēto dzimteni, archibīskaps uzsvēra, ka pret tautiešiem dzimtenē mums jāizturas ar saprotošu ieciešību. Mēs nedrīkstam kritizēt tos, kas dzimtenē strādā Kristus vārdā. Archibīskaps A. Lūsis piemīnēja, ka piedalījies Luterāņu pasaules apvienības asamblejā Evianā, kur satiecies arī ar okupētās Latvijas archibīskapu. Abi archibīskapi pārāk ilgi ir dzīvojuši divās dažādās pasaulēs, tamdēļ viņu uzskati dalījušies. Pēc okupētās Latvijas pārstāvja domām mums vajadzētu ciest klusu pasaules priekšā, jo trimdas baznīcas publikācijas un iesniegumi darot tikai jaunu dzimtenes baznīcai, kur viss esot iespējami labā kārtībā. Baznīcas virsvaldes prezidija pēdējā sēdē pieņemts lēmums, ka mācītājiem, kas vēlas piedērēt pie trimdas baznīcas un vēlas apciemot okupēto Latviju, iepriekš jāizprasa archibīskapa piekrišana.

Archibīskaps A. Lūsis savā vēstījuma nobeigumā sacīja: „Archibīskaps Teodors Grīnbergs ir teicis, ka neko nevajaga laist dziļāk par ādu. Diemžēl, es to neesmu iemācījies. Man sāp tas, ka mēs lielos mērķus, kas varētu mūs vienot Dieva valstības un tautas labklājības darbā, apmainām pret maziem mērķiem, kas mūs tikai atsvešina un sadrupina. Esmu izaudzis zem Latvijas karoga. Zem tā es gribu stāvēt, kamēr Dievs man dos veselību un spēku strādāt darbu, kāds man uzticēts. Un es ceru, ka uzticīgie man nostāsies blakus."

Vēstījumam sekoja debates un mācītāju ziņojumi. Māc. E. Kiploks informēja par grāmatām, kuras paredzēts drīzumā izdot. Vēl šajā gadā iznāks „Lūgšanu grāmata katrai dienai". Nākamgad izdos prof. Grīšļa „Latviskā Dieva atziņa", grāmata par archibīskapu K. Kundziņu, A. Veinberga „Spredīķu un apceru krājums" un „Kristīgās dzejas antoloģija".

Prof. E. Šmits runāja par tematu: „Paaudžu plaisa un vienība". Pēc profesora domām latviešu vārds „plaisa" ir daudz mīlīgāks nekā angļu „gap". Pieminot lekcijas Gaŗezerā un Vācijas nometnēs, prof. Šmits atzina, ka nometnēs katru lekciju jaunieši uzņēma ar jūsmu, tagad ar mēru. Jaunlaužus vairs neinteresē lekcijas humanitārās zinātnēs, tie vēlas vairāk personīga tuvuma. Jaunatne vēlas saprast veco paaudzi un otrādi. Diemžēl, bieži rodas pārpratumi. Kā vienu no labākajiem līdzekļiem paaudžu plaisas izlīdzināšanai prof. Šmits minēja uzticēšanos. Šeit ļoti plašs darba lauks mācītājiem un draudžu darbiniekiem. Grupai, kopībai, draudzei ir jākļūst stiprai, lai tā vienprātīgi varētu iet pret bezdievību.

Debatēs izskanēja pārliecība, ka pašreizējās jaunatnes kustības pamatā ir konspirācija un vēlēšanās kristīgo marāli novest tik tālu, lai tai nebūtu garīgas pretestības. Katrā augstskolā ir sava komūnistu šūna. Māc. P. Nesaule sacīja, ka jaunatne „tur grožos" veco paaudzi, agrāk tas bija otrādi. Vecā paaudze cenšas iztapt jaunajai, kļūstot par tās terrora upuriem. Tas novērojams arī latviešu sabiedrībā.

Pēcpusdienas sesiju ievadīja profesors V. Klīve ar referātu „Mūsu baznīcas nākotnes izredzes", kurā viņš atgādināja daudzas garīgā darba problēmas. Māc. I. Gaide referēja par apgabala jaunatnes darbu, atzīmējot, ka darbs ar bērniem un jaunatni nekad nav pabeigts un nekad nav padarāms. Debatēs visi bija vienis prātis, ka jaunatnes darbs atbalstāms visiem iespējamiem līdzekļiem.

Māc. H. Jesifers informēja par svētdienas skolu darbu. Apgabalā ir ziņas no 25 draudzēm un 2 kopām. Svētdienas skolās mācās 487 bērni un strādā 69 skolotāji. Nepieciešami skolotāju kursi, jo nav daudz tādu skolotāju, kuriem ir zināšanas ticības mācības metodikā.

Pirmās konferences dienas nobeigumā Sv. Jāņa draudzes baznīcā notika konferences dievkalpojums ar dievgaldu. Baznīca bija pilna dievlūdzējiem. Svētku runu sacīja archibīskaps A. Lūsis, norādīdams, ka dzīvojam lielu pārvērtību laikmetā. Atskan balsis, ka baznīca savu laiku ir pārdzīvojusi. Bībelē mēs atrodam vairāk nekā tikai kristīgās ticības dogmas. Bībele mums vēstī, ka Kristus ir tas pats — vakar, šodien un mūžīgi. Kristus mācība vēl šodien nav zaudējusi savu dinamisko spēku. Mūsu dienās sastopam arī t.s. „laikmetīgo baznīcu". Šī baznīca nerunā par grēku; tā runā par cilvēku ciešanām Afrikā un Amerikā, bet cilvēki Latvijā un citās zemēs aiz dzelzs aizkara „necieš"... Arī latviešu vidū atrodam ļaudis, kuri sa-

(Turpinājums 5. lpp.)

BALTIEŠU PROTESTA DEMONSTRACIJA PIE APVIENOTAJĀM NĀCIJĀM NUJORKĀ

Pa kreisi: Baltiešu jauniešu grupa pie „Zannas ar sarkano degunu" — smagā auto, virs kura lielajā plakātā lasāmas uzrakstos: „Igaunija, Latvija un Lietuva grib būt brīvas un tikt uzņemtas Apvienotajās nācijās." Pa labi: Imts Rupuers pie mikrofona uzrunā demonstrācijas dalībniekus.

Foto: V. Mazelis un B. Rozītis

Elga Rodze - Kisele

Apspiesto tautu brīvībai

PASAULES PRETKOMŪNISTISKĀS LĪGAS UN AZIJAS TAUTU PRETKOMŪNISTISKĀS LĪGAS KONFERENČU NORISE JAPĀNĀ (II)

Pirmajā komitejā galvenokārt darbojās Afrikas delegāti. Kenijas delegāts bija izraudzīts izteikt visu Afrikas valstu domas. Viņš norādīja, ka Afrikas jaunās valstis ir spiestas lūgt Maskavas saimniecisku palīdzību, jo brīvā pasaule Afrikas valstīm nepievēršot uzmanību. Afrikas valstu pirktspēja brīvās pasaules tirgū pielīdzināma nullei. Neapšaubāmi šo situāciju izmanto Maskava un līdz ar saimniecisko palīdzību ieplūdina arī jaunajās Afrikas valstīs tehniskus darbiniekus (aģentus) un tonnām politisku propagandu. Afrikai steidzīgi nepieciešama brīvās pasaules palīdzība, galvenokārt izglītības metožu stabilizēšanai. Ļoti nepieciešama arī politiskā informācija, lai atvairītu komūnistu propagandas draudus. Kenijas delegāts pateicās apspiesto tautu pārstāvjiem, kas Afrikas valstis apgādājuši ar politisku literātūru, minot ukraiņus un latviešus.

Indijas delegāts aizrādīja, ka Indija nespēj pirkt brīvās pasaules ražojumus, kas gan ir augstas kvalitātes, bet ļoti dārgi. Indijai jāsamierinās ar komūnistu zemju lētajiem, bet zemas kvalitātes ražojumiem. Indijas delegāts arī aicināja brīvās pasaules informācijas birojus un sevišķi WACL nodaļas apgādāt mazattīstītās tautas ar piemērotu politisku literātūru.

Otrās komitejas darba gaitā Japānas delegāts prasīja, lai turpmāk Pad. savienību neieskaitītu atzīto valstu vidū, jo zeme, kur nav politiska un individuāla brīvība nepelna, ka to ierindo kultūrāli un saimnieciski attīstītu zemju vidū. Japānas delegāts aicināja WACL biedrus vērst uzmanību uz šo faktu pasaules presē un citās publikācijās.

Trešajā komitejā Indijas delegāts norādīja, ka pirms dažām dienām ir novērota sarkanās Ķīnas armijas koncentrēšana uz Indijas — Pakistanas robežas. ASV delegāts ieteica sagatavot attiecīgu rezolūciju nosūtīšanai Apvienotajām Nācijām. Japānas delegāts norādīja uz Japānas draudīgo politisko situāciju un pasvītroja, ka sarkanā Ķīna nav ieinteresēta Japānas iznīcināšanā, bet gan Japānas saimnieciskā uzplaukuma izmantošanā, radot sev labvēlīgu politisko un militāro situāciju Āzijā. Japānas delegāts arī teica, ka Japānas vadošajās aprindās ir augošas bažas par to, ka pašreizējā Japānas valdība var iesaistīties Japānai neizdevīgā saimnieciskā līgumā ar sarkano Ķīnu.

Ceturtajā komitejā darbojās japāņu, baltkrievu, igauņu, latviešu, kroātu, ungāru, bulgāru, filipīnu, vietnamiešu un brīvās Ķīnas delegāti. Piedalījās arī pretkomūnistisko organizāciju pārstāvji: ASV Apspiesto tautu komiteju reprezentēja Dr. Levs Dobrianskis (ukrainis), Sidnejas apspiesto tautu komiteju — Daglas Darbijs (austrālietis), ASV garīdznieku apvienību — katoļu priesteris Raimonds de Jegers (beļģis). Ceturtā komiteja konferencei iesniedza astoņas rezolūcijas, kas gandrīz visas saistījās ar apspiesto tautu likteni.

Sakarā ar padomju terrora turpināšanos apspiestajās tautās, kultūras centienu apspiešanu, rakstnieku, dzejnieku, sabiedrisku darbinieku un brīvības cīnītāju apcietināšanu un izsūtīšanu uz vergu darba nometnēm ceturtā WACL konference protestēja pret šo nehumāno cilvēku tiesību apspiešanu un aicināja brīvo pasauli, sevišķi Internacionālo amnestijas organizāciju, Internacionālo juristu komiteju Ženevā, Eiropas padomi Strasburgā, AN, internacionālo Sarkano Krustu, visu valstu parlamentus un politisko partiju vadītājus nekavējoties iesniegt protestus Pad. savienības sūtniecībām ar prasību atbrīvot politiski ieslodzītos apspiesto tautu patriotus.

Šai rezolūcijai iesniedzu papildinājumu, lai tās tekstu nekavējoties nosūta attiecīgajām organizācijām, jo parasti rezolūcijas izsūta vēlāk no WACL centra Seulā, Korejā. To ievēroja un rezolūcijas tekstus nosūtīja vēl tajā pašā dienā no Kioto internacionālā konferences nama.

Pad. savienības virskundzība apspiestajās tautās ir pretrunā civilizācijas principiem, tāpat AN rezolūcijai, kas nosoda koloniālismu. Pad. savienība tāpēc ir vienīgā valsts pasaulē, kas turpina kolonizēt daudzas tautas un valstis, to vidū Baltkrieviju, Ukrainu, Igauniju, Latviju un Lietuvu. Ievērojot, ka šīs tautas nav tikai politiski apspiestas, bet ir padotas sistēmatiskai iznīcināšanai, WACL ceturtā konference nolēma turpināt sniegt iespējamo palīdzību apspiesto tautu brīvības cīnītājiem, lai tie varētu informēt savus apspiestos tautas brāļus un māsas, ka tie nav aizmirsti un ka to liktenis ir zināms brīvajā pasaulē.

Padomju imperija, turpinot paplašināt savas robežas, ir spējusi iedzīvināt pasaules revolūcijas ideju un apdraud pasaules mieru un brīvību. Zinot, ka apspiesto tautu likteņu pacelšana starptautisku konferenču platformā apdraud Pad. savienības globālos plānus, Maskavas politiskā propaganda vēršas ar milzu spēku pret apspiesto tautu brīvības cīnītājiem un mēģina apmāt brīvo pasauli, lai tā novēršas no apspiesto tautu problēmām, solot mierīgu sadraudzīgu koeksistenci. WACL ceturtā konference tāpēc nolēma pievērst koncentrētu uzmanību Maskavas plāniem brīvajā pasaulē, sniegt morālu un politisku atbalstu cīņā par apspiesto tautu brīvības atgūšanu, pacelt apspiesto tautu problēmu visās politiskajās platformās brīvas pasaules mērogā un iestāties par apspiesto tautu atbrīvošanu no padomju jūga. Tāpat nolēma sniegt iespējamo palīdzību kultūrāliem un reliģiskiem pasākumiem aiz dzelzs aizkara un katrā iespējamā gadījumā protestēt pret baznīcu un reliģiskās dzīves iznīcināšanu, intelektuālu nebrīvību, deportācijām un vergu nometnēm un pret tirānisku brīvības apspiešanu padomju okupētajās valstīs. Protestēt pret gara darbinieku apspiešanu.

Nolēma pievērst uzmanību jaunatnei un rūpēties, lai tā izprastu apspiesto tautu nacionālās tradīcijas, patriotismu un ilgas pēc brīvības, tajā pašā laikā cīnīties pret komūnistu propagandu un atmaskotu metodes, ko lieto pretkomūnistu nomelnošanai. Piedalīties brīvās pasaules valstu politiskajā dzīvē ar mērķi ietekmēt politiķu domas apspiestajām tautām labvēlīgā virzienā un kāpināt WACL/APACL politisko cīņu un iepazīstināt brīvo pasauli ar šo organizāciju mērķiem. Raudzīties, lai nacionālas revolūcijas gadījumā, kā tas bija Ungārijā 1956. un Čechoslovakijā 1968. gadā WACL/APACL nodaļas, sazinoties brīvās pasaules mērogā, sniegtu konkrētu palīdzību brīvības cīnītājiem.

Konference atzina, ka pašreizējais Pad. savienības imperiālisms ir Krievijas caru ideju turpinājums, kas 1920. gadā iznīcināja Ukrainas, Baltkrievijas, Gruzijas, Azerbeidžanas, Armēnijas, Turkestānas un citu tautu neatkarību

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIJA

77. N-RS TREŠDIENA, 1970. GADA 4. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vakaros): Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2281.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības laināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Dervinskis iestājas par Baltijas valstu brīvību

Starptautiskās parlamentāriešu unijas konferencē, Hāgā, latviešu un Baltijas tautu draugs, ASV kongresa loceklis Eduards Dervinskis, par jaunu atgādinājis Pad. savienības varmācīgo un nelikumīgo Baltijas valstu okupāciju. Dervinskis kā oficiāls ASV kongresa delegāts vērsis šīs konferences uzmanību faktam, ka Pad. savienība, pretēji starptautiskām tiesībām un parakstītiem līgumiem, turpina nelikumīgu Baltijas valstu militāru okupāciju. Šīs militārās okupācijas varas atbalstā šīm valstīm ne vien tiek liegtas jebkādas politiskas tiesības un reliģiska brīvība, bet apslēpti izved arī Baltijas tautu etniskās pastāvēšanas iznīcināšanas procesu.

Līdzīgi Pad. savienība militāri okupējusi arī Čechoslovakiju un ar militāru varu uztur Maskavas ielikteņu diktātūras citās komūnismam pakļautajās valstīs. Pad. savienība, kā to ir uzsvēris Dervinskis, liedz jekuras politiskās tiesības apspiestajām tautām un tās ir pakļautas pārkrievināšanas politikai. Nav šaubu, ka ikviena no apspiestajām tautām tiek izmantota arī saimnieciski.

Parlamentāriešiem ir jābūt skaidrībā, ka ikviens komūnists, kas pasaules pakļaušanu savai diktātūrai ieskata par ideoloģiju, ir izteikts koloniālisma un imperiālisma pārstāvis. Uz šā fakta konstatējumu Pad. savienības pārstāvis Paļeckis varējis Dervinskim atbildēt vienīgi ar meliem, ka tagad Baltijas valstīs ikviens pilsonis baudot „tūkstoškārt lielāku brīvību" nekā agrāk un ka ASV reprezentantu Dervinski ietekmējuši „kaŗa noziedznieki", kuŗi apmetušies ASV.

Ir raksturīgi, ka Baltijas valstu jautājumus arvien atklātāk paceļ republikāņu partijas kongresa locekļi, bet lielie, „visu brīvību aizstāvji" demokrati klusē. Dervinskis ir arī republikāņu partijas oficiāls kongresa pārstāvis pie nacionālitāšu daļas.

Voldemars Korsts

LASĪTĀJU VĒSTULES

KĀ TAS SAPROTAMS?

„Latvija Amerikā" 26. augusta numurā V. Korsts rakstā „Apspiestās tautas septiņdesmitajos gados" piemin arī 1939. gadā noslēgto Ribentropa-Molotova paktu un tagad Maskavā noslēgto Rietumvācijas un Pad. Savienības varas nelietošanas līgumu. Par šo līgumu V. Korsts īsā teikumā saka: „Ja ASV valdība pret šo līgumu nenostāsies noraidīgi, tad ir cerība, ka Rietumvācijas parlaments to neratificēs, un ar to tautību grupām būtu atdota pārliecība, ka viņu republikāņu partijai sniegtais atbalsts un izrādītā paļāvība nav bijusi maldīga rīcība, radot apziņu, ka šo atbalstu var sniegt arī turpmāk." Manas domas ir: ja pret augšminēto līgumu ASV valdība nenostājas noraidīgi, tad Rietumvācijas parlamentā šis līgums jāratificē. V. Korsta secinājumu es nesaprotu. Kaut kas to ir sajaucis — vai nu autors savu domu risinādams, vai redaktors, vai arī iespiedēji.

Ed. Zariņš, Ņujorkā

★

LAUSANAS VAĻĒJĀS DURVIS

P. Aigars „L. A." 21. oktobra n-rā sava raksta „Baltijas valstu traģēdija britu vēsturnieka skatījumā", beigās pats konstatē: „Baltijas valstu kapitulācija bez šāviena, bez šaubām, arī nākotnē dos padomju diplomātijai rokās vērtīgu materiālu, lai aizstāvētu savu viedokli", pravietiski secinot: „Nākamās paaudzes par šo mūsu kļūdu maksās dārgi."

Šodien, kad pieejami valstu archīvi un skatāma šo valstu ārpolitiskā ievirze, pārsteidz Aigara lausanās vaļējās durvīs risinot tāirredzību notikumos, kuŗu sekas būtu bruņotas pretošanās izpalikšana.

Par kaŗošanu jau esam dzirdējuši. Par to iestājas galvenokārt tā saucamie Ulmaņa pretinieki, lai konstatētu ~~viņa~~ valdības „tuvredzību." Ja būtu kaŗots, tie paši brōktu: nepiedodama bezjēdzīga tautas izslaktēšana! Un tad tā būtu patiesība. Bet visrtrāpīgāk būtu: Kauties jau varēja, lai kautos, bet kāda tam būtu jēga? Un tiešām, toreiz uz varas skatuves bija tikai divi — Hitlers un Staļins, ar izraisīto varas aktu Čechoslovakijā, Austrijā un Polijā.

Starptautiski nozīmīgas valstis ir deklarējušas Baltijas valstu okupāciju no Pad. Savienības kā varas aktu, kuŗš sākuma formulējumu ieguvis ar Hitlera-Staļina vienošanos par Baltijas telpas ieskaitīšanu Pad. Savienības interešu lokā. Izdarītais varas akts ir segums katrai rīcībai par Baltijas valstu brīvības atgūšanu, bet starptautiskā tirgošanās politika no šīs nodarbības atturas, un ne jau tāpēc, ka neesam „kāvušies, lai kautos".

K. Purmals, Toronto

★

ATBILDE KRIŠAM ĶEPALAM

Es asmu apsveicis sovu tautu jōs dzīšmu dīnā! Tys beja muns pīnokums un uz tū man beja tīseības. Jo nikō cyta dēļ manis dorgokā pasaulī nav.

Sirsneigs paldis laikrokstam „Latvija Amerikā" un redaktoram, par muna apsveikuma ivītošonu šo laikroksta slejōs.

Bet tu, Kriš, esi nu eistais kepals, pi tik cīnejama laikroksta grybādams dybynōt penterelogijas profesūru.

O. Zvīdris, Toronto

★

KANADAS „MELNĀS DIENAS"

Angļu diplomāta Krosa un pašas Kvebekas procinces darba ministra Laporta nolaupīšana Montreālā ir spēcīgi „apakšzemes grūdieni", kas norāda, cik tā ir „vulkāniska".

Kur slēpjas vaina? Protams, pirmā kārtā jaunatnes audzināšanā, bet ne mazāk masu politiskā tuvredzībā. Ja izraugām par saviem pārstāvjiem valsts vadībā ļaudis, kas apzināti vai neapzināti vij valgu šīs zemes brīvībai, tad vainīga ir politiskā tuvredzība. Mēs, kas esam laimīgi izbēguši no sarkanajām briesmām, diemžēl, kā da daļa esam pieslēgušies šiem vientiesīgajiem, kuŗu vidū netrūkst mantraušu, kas domā tikai par šo dienu, neapzinoties, ka sarkanie „Trojas zirgi" jau ieauļojuši mūsu pilsētās, pat Otavā. Kanadā jau ieceļojis lielāks skaits kreiso ekstrēmistu, to vidū arī amerikāņu dezertieri. Angļu diplomātu Krosu un Kvebekas ministru Laportu nolaupīja līdzīgā kārtā, kā to dara Kastro aģenti Dienvidamerikā. Tam klāt vēl pievienojams fakts — federālās valdības pretimnākšana klejotājai jauniešu bandai, kas iebrukusi armijas novietojumā Britu Kolumbijā un apgānījusi 1. Pasaules kaŗā (Francijā) kritušo kanadiešu kaŗavīru piemiņas plāksni ar cīnītāju vārdiem, pārklājot to ar Hanojas sarkano karogu. Kanadas tagadējā liberāļu valdība pat atzinusi sarkano Ķīnu.

Alberts Kalniņš, Toronto.

ED. KEIŠA JAUNĀ BILDE VECAM JOKAM (11)

. . . suņa dzīve . . .

(50. turpinājums)

Prometejs ienīst Zeva brutālo tiranniju un, neizpaužot viņam, viszinīm, noslēpumu, tēmē uz Zeva gāšanu, kaut viņam pašam par to draud visbriesmīgākās mokas.

Tāds ir Prometejs, un viņa balss atskaļu atskaļām skan pa laikmeta gaiteņiem līdz mūsdienu slieksnim:

Jūs, jaunie tiranni, domājat,
Ka mūžam laimi baudīsit savos cietokšņos.
Bet vai es pats netiku redzējis kā Olimpā
Divi tiranni krita*)? Es redzēšu vēl
Trešo, patlaban valdītāju tirannu**), krītam
Kauna pilnā un asā kritienā.

Aizgrābtīgā satrauktībā šais vārdos bija klausījušies Vidusjūras intellektuāli un politiski brīvākie ļaudis — atēnieši savā pilsētas teātrī 2376 gadus pirms Uguns un nakts izrādes Rīgas Jaunajā teātrī; aizgrābtīgā satrauktībā Jāņa Kugas atburtajā Uguns un nakts latviskajā skatuves vīzijā raudzījās latvieši. Atšķirība laika un vietas, vēstures un likteņu ziņā starp Atēnām un Rīgu bija milzīga, bet viens atēniešiem un rīdziniekiem bija kopīgs — humānisms un griba nest brīvības vārdā vislielākos upuŗus. Tikai cilvēcīgais bija grieķisks, tikai cilvēcīgais ir latvisks! Humānais cilvēks ir visu lietu mērs.

Drāmu virsraksti dažkārt spārno tekstu, citkārt to pamazina, ierobežo, noniecina. Rainis ar savu virsrakstu Lāčplēša drāmai to bija pacēlis humānisma mirdzumā. Uguns un nakts ir nozīmīgākie, skaistākie, kultūras reminiscencēm bagātākie vārdi visā drāmā.

Latvju tautā bija ilgus gadus melnas nakts skauta, kā mēma, kā kurla, kā akla. Likteņa veikta, pie zemes piespiesta. Tikpat kā nesaredzami, nejaušami kaut kur gailēja cerība uz pestītāju domu, uz tikumisku sašutumu, uz lepnu, prometejisku uguni, kas apgaismotu dvēseli un atraisītu spārnus brīvam, atpestītam lidojumam, savas identitātes atgūšanai!

Uguns un nakts virsraksts vien jau bija vesels prologs, kā prologs Ģētes Faustā, kas izskaidro pārējos notikumus drāmā. Virsraksts saistīja drāmu ar Prometeja mītu, ar Aischila cildeno traģēdiju, apradot, ka bez domu uguns neiegaismot nakti, bez uzdrīkstēšanās un mokām nepirkt brīvību un tiesības uz tautas neatkarīgu eksistenci. Prometejs bija iemācījis cilvēkus domāt, iemācījis tos, kas agrāk „skatījās un neredzēja, klausījās un nedzirdēja" redzēt un dzirdēt, domāt un saprast, lai spētu uzsākt titānisko cīņu pret tumsas un varmācības spēkiem, kas vēlējās tos paturēt nekrietnā, bezpersoniskā kalpībā.

Prometejs bija iemācījis cilvēkiem pirmo no visām mākām — skaitļu un burtu māku, kas visus cilvēkus padara par racionālām būtēm. Prometejiskais cilvēks ir domātājs cilvēks par excellence. Domas tam palīdz celties un virzīties augšup, sasniegt savu augstāko cilvēcību cauri briesmu un tumsības dumbrājiem.

Jūs, jaunie tiranni, domājat,
Ka mūžam laimi baudīsit savos cietokšņos...

Tie vīri un jaunekļi, kas bija uzņēmušies cīņu pret milzu Persijas imperiju, zināja, ka viņu kultūra un patstāvība apdraudēta, ka tā aizstāvama ar domu un šķēpu, uzdrīkstēšanos un vairogu. Prometejs viņiem bija dzīvs paraugs, viņu pašu radīts dzejisks paraugs.

Prometejs bija sacēlies pret pašu debess un zemes valdnieku Zevu aiz draudzības un līdzcietības pret cilvēkiem, aiz naida pret netaisnību un nežēlību. Viņš paglāba cilvēkus, dāvinot tiem uguni — siltumam un gaismai; siltumam — dzīvības uzturēšanai, gaismai — domu šķilšanai progresam, kas atļauj cilvēkam atbrīvoties no varmācības kā tas atbrīvojies no tumsas, neatkarīgi no tā, vai to uzspiež debesu vai zemes vara.

Visas šīs domas kā ūdens kritumā plūst pāri atmiņu sprostiem, piešķiŗot drāmai Uguns un nakts īpašu spožumu vēl pirms pāri tai pacēlies teātŗa aizkars.

VĀRDI UN VĪZIJAS

Un atkal, ja bazūne neskan skaidri,
kas taisīsies uz kaŗu?
(Pāvila I grāmata korintiešiem, XIV, 8)

Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
Cogitat.
(Horatius, Ars Poetica, 143)
(Ne dūmus no spožuma, bet no dūmiem lai
spožums tavās domās.)

Bilde, Kuenstler! Rede nicht!
(Goethe)
(Veido, mākslinieki! Nerunā!)

Viena glezna teic vairāk nekā tūkstoš vārdu.
(Ķīniešu paruna)

Var iedomāties lugas, kas viegli lasāmas un saprotamas lasītājam, bet uz skatuves dēļiem zaudē labu tiesu pievilcības un rosinājuma, kā, piemēram, ir ar Ģētes nemirstīgo Faustu. Var iedomāties lugas, kas valda uz skatuves dēļiem, bet garlaiko grāmatā, kā dažkārt ir ar commedia dell' arte gabaliem. Beidzot, ir lugas, kas ir kā lasāmas, tā izrādāmas, tāpat kā ir lugas, kas nav ne lasāmas, ne uzvedamas. Pie kuŗas no šīm kategorijām pieder Uguns un nakts, noskaidrosies apcerējuma tālākā gaitā.

Lielbritanijas Nacionālā teātŗa direktors, ievērojamais aktieris sērs Lorenss Olivjē (Olivier, dz. 1907. g.) nesen teica: „Ja mani kāds aicinātu pateikt, kas ir tēlošana, es atbildētu: tā ir māksla pārliecināt". Vai to pašu nevarētu apgalvot par katru mākslu? Mākslas darbs var patikt vai nepatikt, taču tam katrā ziņā jāpārliecina. Darbs, kas nepārliecina, nav mākslas darbs. Autoram jāspēj pārliecināt režisoru, aktieri, skatuves gleznotāju, tikai tad viņi visi kopā spēs pārliecināt skatītāju. Neskaidrs teksts nespēj pārliecināt neviena. Bazūne, kas „neskan skaidri", nespēj aicināt ne uz mieru, ne kaŗu.

Sapratuši autora domu, izjutuši viņa radītos tēlus, režisors, aktieris, skatuves gleznotājs spēs kopīgiem spēkiem pārliecināt publiku.

Lugas un tēlojamo raksturu saprašana ir pirmais un pēdējais conditio sine qua non teātrinieku mākslinieciskam sniegumam.

Aktieŗa radīšanas instruments nav ne kalts, ne ota, ne lociņš, aktieŗa instruments ir viņš pats, viņa ķermenis, rokas, acis vārdi, kustības. Cik skaidri to pateicis Leonardo da Vinči: „Dvēsele ilgojas sadarbības ar miesu, jo bez miesas locekļiem tā nespēj ne darboties, ne just..." Tālab teātŗa cilvēkiem — aktierim un skatuves gleznotājam — vairāk kā jebkuŗam citam māksliniekam jāsaprot tēlojamais.

Teātŗa izrāde ir kaut kas, ko R. Vāgners dēvēja par Gesamtkunstwerk — apvienotu mākslas darbu. Tas iespējams tikai, kur autors izteicies gana saprotami, lai režisors, aktieris un skatuves gleznotājs spētu darbīgi sekot viņa domām un nodomiem. Drāmatiķim nekad nav atļauts tas, kas atļauts liriķim, drāmatiķis nekad nedrīkst būt neskaidrs.

(Turpinājums sekos)

*) Grieķu teogonijā, pēc Hēsioda VIII gadsimtā pirms Kristus nodibinātās un atzītās kārtības. Sākumā bija Chaoss, tad parādījās Gaija (zeme) un Eross, „mīlestība, kas mīkstināja sirdis". Gaija radīja pirmās dzīvās būtes — titānus. Titāns Krons gāza Chaosu. Kronu, kas aprija savus bērnus, gāza viņa dēls Zevs, kļūdams visvarens valdnieks.

**) Zevs.

Edvarts Tūters

UZTICOS, UZTICOS . . .

Uzticos, uzticos vienmēr
Zemei, pilna kas vaidu;
Zemei ar Latvijas vārdu,
Zemei — bez vilta un naida.

Uzticos latviešu tautai,
Zemi savu kas mīlē;
Un ja liktenis prasa, —
Noliek galvu tai ķīlā!

Pateicīgs Dievinam esmu,
Pateicīgs senčiem arī,
Lepnu kas deva man garu:
Latvietim būt un palikt!

Krietni bij darbā un stājā
Manējie senči arvien;
Pelavmaizīti ēdot,
Prata ir līksmoties, diet.

Uzticos, uzticos vienmēr
Dievam un savai tautai;
Tikumos labos tā turas —
Dziesmu un leģendu skauta.

MONTREALAS VĪRU KOĶA JUNDA KONCERTS ŅUJORKĀ

Ņujorkas latviešu koncertapvienības (pie Ņujorkas DV) rīkotais Montrealas vīru koķa Junda koncerts 25. oktobrī mazajā Karnegi zālē bija pulcējis ap 150 klausītāju. Lietainais laiks vai arī apstāklis, ka jundieši koncertēja Nujorkā iepriekšējā sezonā, varēja būt iemesls tautiešu nepietiekamai atsaucībai. Ja, varbūt, mūzikālā vērtējumā koķa sniegums neatbilstu ideālām prasībām, nav jāaizmirst, kādos apstākļos šodien atrodas un strādā mūsu koŗi, solisti, mūziķi un citi mākslas kalpi. Tādēļ nevaram dažām viņu varējumam pieiet ar to pašu stingro mērauklu, ar kādu vērtējam vietējo profesionāļu sniegumus. Taču Jundas vīri dotajos apstākļos godam pelnījuši atzinību un pateicību pa sirdsdegsmi uzpurēšanos, kas neļauj nomirt mūsu dziesmai, galvenokārt mūsu tautas dziesmai, jo izpildītājs mākslinieks, koris vai solists, vienmēr būs dzīvā saite starp radošo mākslinieku - komponistu un vērtību saņēmēju — tautu.

Ciema kukulim jundieši bija atveduši 16 dziesmas. Programmu ievadīja J. Cīruļa „Ave Maria" un Br. Skultes „Varenība", no kuŗām sevišķi pirmā izskanēja cēli, svinīgi, suģestīvi. Pārējās — J. Vītola, A. Kalniņa, I. Vīgnera, J. Graubiņa, A. Ābeles, J. Kalniņa, T. Ķeniņa, V. Bērzkalna, H. Pavasara, V. Baštika un paša koŗa diriģenta Daumanta Vītola — tautas dziesmu sabalsojumos koris apliecināja labu balsu saliedētību un lokanību arī tehniski grūtākās dziesmās, teicami pakļaujoties sava iejūtīgā diriģenta enerģiskam, bet diezgan apvaldītam žestam.

Daudzas dziesmas izpelnījās atkārtojumus, īpaši tās, kuŗās solo partijas dziedāja koŗa solisti — 1. bass J. Zilkalns, 1. tenors L. Landovskis un pieaicinātā soliste — soprans Z. Tilga. Dziedoņi, kuŗi garā ceļa nogurdināti, neskopojās arī ar bagātīgām piedevām.

Klausītāji šķirās apmierināti un pateicīgi par garīgo veldzi, ko saņēmuši no latviešu dziemas, bet rīkotāji, koncertapvienības darbinieki rādīja rūpju māktas sejas: vai pie līdzšinējās tautiešu atsaucības nākošajā sezonā Ņujorkas latviešu koncertapvienība maz būs spējīga pastāvēt, kaut koncertapvienības ir vienīgais veids un ceļš, kā nodrošināt latviešu mākslinieciem koncertēšanas iespējas un tautiešiem klausīties latvisko mūziku. Šis ir jautājums, kas prasās steidzīga nokārtojuma.

A. B-de

Svens Goldmanis

ieguvis BA gradu fiziskā audzināšanā Vašingtonas valsts kolledžā Ellensburgā. Saistījies darbā Modesto vidusskolā Kalifornijā. S. Goldmanis ir korporācijas Fraternitas Metropolitana loceklis.

Ierosināts kultūras darbinieku kongress Austrālijā

ZIŅOJUMI, PARRUNAS UN SARIKOJUMI AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU RAKSTNIEKU DIENAS SIDNEJĀ

(Nobeigums)

Lirikas un prozas vakara otru daļu ievadīja Baiba Metuzāle ar „Sievietes monologu", kuŗā klausītāji pamazām uzzina par pagājušiem notikumiem. — Gundara Pļavkalna dzejoļus lasīja Mirdza Ansule. Dzejnieka iejūta dažādos laikmetos un vietās, izsakot savus pārdzīvojumus. — Olģerta Rozīša stāstu „Viens vienīgs ķieģelis" nolasīja Lija Gailīte, Kārlis Gulbergs un Ivars Apelis, tā izdalot laika, vietas un personu attieksmes, kas lasītājam uzdod mīklu. Vai galvenās personas ir divas, kas viena otru iznīcina, jeb vai viena, kas pati sevi iznīcina? Simboliskais ķieģelis, ko atrod uz krēsla, norāda it kā uz celtnes sabrukšanu pamatvienībās. — Ernas Ķikures gaiša pasaules prieka pilnos dzejoļus nolasīja Lija Gailīte. Autores izjūtu glezniņās katram vārdam ir sava nemaināma nozīme. — Mintauta Egliņa „Miniatūru par bailēm" mūzikas pavadījumā nolasīja Zeltīte Nīce. K. Freimanis šo izjūtu tēlojumu salīdzināja ar noktirni. — Programmas daļu pabeidza ar Kārļa Ābeles „Dzejoli bez virsraksta". Pretstatā bažām par zaudēto nostatīta doma, ka arī trimdas jūrās ieplūst pilieni no dzimtenes jūras. Aktieŗu izpildījumu bija iestudējusi Lija Gailīte.

Vakara nobeigumā rakstnieku dienu dalībniekus un apmeklētājus sveica igauņu rakstnieks Pēteris Lindsārs, novēlot, lai latviešu rakstnieku darbi tāpat ietekmētu tautas nākotni, kā to savai tautai darījuši Bībeles autori. Pēc vakara dalībnieki vēl pakavējās zemskatuves pagrabiņā, kas šoreiz bija guvis nosaukumu „Pie spraunā āža".

4. oktobŗa referātu pēcpusdienas apmeklētāju skaitu, liekas, mazināja negaidītais karstuma vilnis. A. Zariņa vadītajā sarīkojumā pirmais runāja dzejnieks Kārlis Ābele par tematu „Imantas apgāda Mazā dzejoļu serija 1967./68. gadā". Aplūkojot izdotās 15 autoru 14 grāmatiņas, referents autorus iedalīja divās daļās: tajos, kuŗiem dzejoļu grāmatas jau iznākušas pirms šai serijā publicētās, un tajos, kuŗiem šai serijā iznākusi pirmā dzejoļu grāmata. Tā kā autoru darbos liela dažādība gan formas, gan satura, gan arī vērtības ziņā, referents par katru sniedza īsu vērtējumu.

Otru referātu — „Okupētās Latvijas rakstniecība un mēs" lasīja redaktors E. Dēliņš. Tā kā trimdas periodikā publicēti tikai speciāli izlasīti okupētās Latvijas autoru darbi, lasītājiem var rasties greizs priekšstats, jo „katrai vijolītei blakus aug piecas sarkanas uņas". Referents atgādināja, ka tā sauktā „kultūras apmaiņa" līdz šim ir tikai vienpusīga kustība. Jāizvairās no emocijām okupētās Latvijas rakstnieku darbu vērtējumā, kaut šīs emocijas labi saprotamas. Debatēs pacēlās jautājums par trimdas autoru darbu iespiešanu brošētos vieglpapīra izdevumos iesūtīšanai vai ievešanai Latvijā.

Dzejnieks Gundars Pļavkalns referātā „Latviešu dzejnieks un pakistāniete" bija aplūkojis problēmu par nelatvisku vietu un personu tēlojumu literātūrā, citējot šveiciešu drāmatiķa Direnmata domu, ka mazas tautas literāts, rakstot tikai par savas tautas problēmām, kļūst provinciāls. Liekas, ka dzejnieku uz šo referātu ierosinājusi kritika par viņa Gunāra Saliņa darbos. Debatēs noskaidrojās, ka Austrālijā šādas problēmas nav un neviens nedomā dzejniekus vilas izvēlē ietekmēt. Referātu nolasīja Lija Gailīte.

Preses ballē 4. oktobŗa vakarā Latviešu nama zāle bija pārpildīta. Polonēzi vadīja Indulis Nīcis, kas vēlāk nolasīja arī Elgas Lejas rakstīto balles prologu un pieteica raibo programmu, kuŗā piedalījās Anita Apele, Biruta Apene, Lija Veikina, Ivars Apelis un „Profesora Slaucitāja trio" — Vilis Motmillers, Spodris Klauverts un Mintauts Eglītis. (Šo „trio" kā aprīļa joku šogad bija „radījis" laikraksts „Austrālijas Latvietis", uz ko iekrita Vācijas laikraksts „Latvija", pasniedzot to saviem lasītājiem kā nopietnu ziņu... Varbūt Vācijas kollēgu rehabilitēšanai nu šis trio patiešām uzstājās! — Red.)Īpaša komisija Igora Polikeviča vadībā par preses balles karalieni izraudzīja Inu Irbi. Tradicionālajā Preses pīles loterijā pīli laimēja architekts Ilmārs Bērziņš, bet kakla saiti — dzejniece Elga Leja. Balles norisi pārzināja Jānis Ronis.

Pirmdienas, 5. oktobŗa rītā, kad vairums balles apmeklētāju vēl atpūtās, rikotāji un dalībnieki izbrauca uz Engadīnes Dunā. Kārlis Ābele par preses balles karalieni izraudzīja Inu Irbi. Tradicionālajā Preses pīles loterijā pīli laimēja architekts Ilmārs Bērziņš, bet kakla saiti — dzejniece Elga Leja. Balles norisi pārzināja Jānis Ronis.

Pirmdienas, 5. oktobŗa rītā, kad vairums balles apmeklētāju vēl atpūtās, rikotāji un dalībnieki izbrauca uz Engadīnes Dunājiem, lai dažas stundas pavadītu pie ugunskura kopīgās neoficiālās pārrunās par rakstnieku dienu norisi. Pēdējais rakstnieku dienu sarīkojums bija Anšlava Eglīša romāna „Homo novus" dramatizējums Litas Zemgales veikumā. Kaut romāna lasītājiem par tā atsevišķajiem tipiem radies katram savs un dažreiz pretējs iespaids, pazīstamā darba dramatizējumu daudzi vēlējās redzēt, un Latviešu nama zāle bija skatītāju pārpilna. Vielas apjoma dēļ izmetot vairākus tēlus, kuŗiem nav lielas nozīmes galveno varoņu attīstībā, bija iespējams izveidot 4 stundu garu izrādi, kuŗā skatītāji atsvaidzināja iztālē iedomātās ainas un atcerējās „Homo novus" raksturu izteicienus.

Nobeiguma vārdus Austrālijas latviešu 11. rakstnieku dienām Sidnejā teica LAA kultūras fonda valdes priekšsēdis V. Dulmanis, izsakot cerību, ka rakstnieku dienu tradicijas turpināsies arī nākotnē.

Juris Krādziņš

☆

Mārtiņa Gaujas grafiku izstādē no vairāk nekā 20 darbiem trešā daļa reprezentēja krāsaino grafiku.

Jaunajos melnbaltajos šedevros Gauja it kā vienkāršojis savu rokrakstu, ne tik daudz pievēršoties faktūras, virsmas apdares mēģinājumiem, bet vairāk cenzdamies raksturot attēlojamo vielu, vienkāršodams formu izteiksmes labā. Plašās melnbaltās, lapidārās masas palaikam vienkāršotas līdz abstrakcijai. Moderni izkārtots līniju zīmējums, kompoņēts ar dekorātīvu efektu. Ļoti labi patika darbs „Laiva" ar tiešām iespidīgo diagonālo kompoziciju vilņos, burās, debesīs. Temata stilizācija apzināti pastiprina mākslinieka grandiozitātes izteiksmi. Citos darbos M. Gauja atkal izteic humora izjūtu. Sarežģītajās vecpilsētas ainavās viņš patvaļīgā faktūrā un formā deformē un karikē savu vielu. Darbā „Agonija" āzis kariraksts „Austrālijas Latvietis", uz ko iekrita Vācijas laikraksts „Latvija", pasniedzot to saviem lasītājiem kā nopietnu ziņu... Varbūt Vācijas kollēgu rehabilitēšanai nu šis trio patiešām uzstājās! — Red.)Īpaša komisija Igora Polikeviča vadībā par preses balles karalieni izraudzīja Inu Irbi. Tradicionālajā Preses pīles loterijā pīli laimēja architekts Ilmārs Bērziņš, bet kakla saiti — dzejniece Elga Leja. Balles norisi pārzināja Jānis Ronis.

Pirmdienas, 5. oktobŗa rītā, kad vairums balles apmeklētāju vēl atpūtās, rikotāji un dalībnieki izbrauca uz Engadīnes Dunājiem, lai dažas stundas pavadītu pie ugunskura kopīgās neoficiālās pārrunās par rakstnieku dienu norisi. Pēdējais rakstnieku dienu sarīkojums bija Anšlava Eglīša romāna „Homo novus" dramatizējums Litas Zemgales veikumā. Kaut romāna lasītājiem par tā atsevišķajiem tipiem radies katram savs un dažreiz pretējs iespaids, pazīstamā darba dramatizējumu daudzi vēlējās redzēt, un Latviešu nama zāle bija skatītāju pārpilna. Vielas apjoma dēļ izmetot vairākus tēlus, kuŗiem nav lielas nozīmes galveno varoņu attīstībā, bija iespējams izveidot 4 stundu garu izrādi, kuŗā skatītāji atsvaidzināja iztālē iedomātās ainas un atcerējās „Homo novus" raksturu izteicienus.

Nobeiguma vārdus Austrālijas latviešu 11. rakstnieku dienām Sidnejā teica LAA kultūras fonda valdes priekšsēdis V. Dulmanis, izsakot cerību, ka rakstnieku dienu tradicijas turpināsies arī nākotnē.

Juris Krādziņš

☆

Mārtiņa Gaujas grafiku izstādē no vairāk nekā 20 darbiem trešā daļa reprezentēja krāsaino grafiku.

Jaunajos melnbaltajos šedevros Gauja it kā vienkāršojis savu rokrakstu, ne tik daudz pievēršoties faktūras, virsmas apdares mēģinājumiem, bet vairāk cenzdamies raksturot attēlojamo vielu, vienkāršodams formu izteiksmes labā. Plašās melnbaltās, lapidārās masas palaikam vienkāršotas līdz abstrakcijai. Moderni izkārtots līniju zīmējums, kompoņēts ar dekorātīvu efektu. Ļoti labi patika darbs „Laiva" ar tiešām iespidīgo diagonālo kompoziciju vilņos, burās, debesīs. Temata stilizācija apzināti pastiprina mākslinieka grandiozitātes izteiksmi. Citos darbos M. Gauja atkal izteic humora izjūtu. Sarežģītajās vecpilsētas ainavās viņš patvaļīgā faktūrā un formā deformē un karikē savu vielu. Darbā „Agonija" āzis kariraksts „Austrālijas Latvietis", uz ko iekrita Vācijas laikraksts „Latvija", pasniedzot to saviem lasītājiem kā nopietnu ziņu... Varbūt Vācijas kollēgu rehabilitēšanai nu šis trio patiešām uzstājās! — Red.)Īpaša komisija Igora Polikeviča vadībā par preses balles karalieni izraudzīja Inu Irbi. Tradicionālajā Preses pīles loterijā pīli laimēja architekts Ilmārs Bērziņš, bet kakla saiti — dzejniece Elga Leja. Balles norisi pārzināja Jānis Ronis.

Pirmdienas, 5. oktobŗa rītā, kad vairums balles apmeklētāju vēl atpūtās, rikotāji un dalībnieki izbrauca uz Engadīnes Dunājiem, lai dažas stundas pavadītu pie ugunskura kopīgās neoficiālās pārrunās par rakstnieku dienu norisi. Pēdējais rakstnieku dienu sarīkojums bija Anšlava Eglīša romāna „Homo novus" dramatizējums Litas Zemgales veikumā. Kaut romāna lasītājiem par tā atsevišķajiem tipiem radies katram savs un dažreiz pretējs iespaids, pazīstamā darba dramatizējumu daudzi vēlējās redzēt, un Latviešu nama zāle bija skatī-

Sidnejas latviešu teātŗa literārās sekcijas 20 gadu darba ateceres skatē Austrālijas latviešu rakstnieku dienās apskata dzejnieka Teodora Tomsona dzīvesbiedre Ināra. Foto: V. Motmillers

Jaunākajā Toronto mākslas galerijā darbojas arī divi latviešu mākslinieki

Toronto 17. oktobrī oficiāli atklāja lielāko privāto mākslas galeriju — Aurora Art Galery, 309 Rexdale Avenue, pilsētas ziemeļrietumu daļā. Šās galerijas iekšiene ir neparasti ērti un grezni iekārtota: apgaismotas ir tikai sabīdāmās sienas, kamēr skatītāji paši paliek pustumšā.

Gadījuma dēļ galerijas vadītājs Mičels Pals, kas ir ungāru izcelsmes, nesen tikās ar Tālivaldi Ķikauku, kas jaunajā galerijā ir pārstāvēts ar saviem darbiem. Bez tam T. Ķikauka ir saistīts arī mākslas kritikas laukā. Galerijā līdz šim pārstāvēti galvenokārt eiropiešu gleznotāju un skulptoru darbi, vidēji moderna ievirzē, taču gaidāmi vēl jauni pienācēji ar sevišķi interesantiem paņēmieniem sirreālā skatījumā.

Atklāšanās vakarā ap 450 apmeklētāju vēroja otru latvešu mākslinieku — karikatūristu Ed. Keišu, kas 5 stundu laikā speciāli sagatavotos bloknotos liezīmēja vismaz 300 seju. Bija atzīmēts, ka Ed. Keišs ir latvietis, īsi raksturojot viņa politisko karikatūru latviešu, vācu un amerikāņu laikrakstos. Krāšņi dekorētajā zālē spēlēja orķestris un vidēja dāmas vismodernākajos tērpos, ieskaitot jaunās „caurskatblūzes", un visjaunākās „midi" un „maksi" kleitas, kamēr kungi cienīgi slija rozā kreklos un smokingos.

Interesanti atzīmēt, ka Auroras mākslas galerijas vadītājs savā laikā bijis kaŗa gūsteknis Pad. savienībā un uz Kanadu pārbēdzis 1956. gada ungāru revolūcijas laikā. Viņš ir nerimtīgi darbīgs cilvēks, kam brīvajā pasaulē padomā monumentāli plāni mākslas laukā.

V. V.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Daugavas Vanagu Mēnešraksts" Nr. 5, DV centrālās valdes izdevums Latvijas brīvībai un labākai nākotnei, atb. redaktors V. Hazners, 80 lp.o.

Treji Vārti, 22. n-rs, mēnešraksts literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei; redaktors Alberts Birnbaums, 64 lp.

Jaunā Gaita Nr. 79, jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, atb. redaktors I. Zandbergs,, 64 lp.

STĀSTS

PĒTERIS LĪVĀNS

ARTURS VOITKUS

(38. turpinājums)

Maira iegāja blakus telpā pārbaudīt, vai bērni nav nospārdījušies. Viņa brīdi pakavējās pie gultiņas, kuŗā gulēja Rita un Silva. Meitenes bija pagriezušas viena otrai muguru. Maira noglāstīja Ritas galvu, mazliet vilcinājās, tad pārlaida delnas virspusi arī Silvas matiem. Bērni miegā sakustējās.

Nakts tumā brīdi vēlāk Pēteris juta uz pleca sievas roku.

— Pēter?

— Jā?

Viņš pagriezās uz sievas pusi, lai labāk sadzirdētu tās čukstoto balsi.

— Tu mani nekad nepametīsi? Solies?

— Cik reižu man tas jāsola? Reiz jau to darīju mācītāja priekšā. Un pirms tam dzimtsarakstā. Nepietiek?

— Tu mani nekad nepametīsi kādas agrākas mīlestības dēļ? Zini, kopš šī vakara man vairs nav miera. Dīvaini, vai ne? Īstenībā tam nebūtu nekāda iemesla, bet pēkšņi esmu kļuvusi greizsirdīga uz visām, ar ko tu kādreiz draudzējies. Es viņas nepazīstu, un tas, varbūt, vislaunākais. Tagad uz katru sievieti, ko agrāk esi pazinis, skatīšos ar neuzticību: vai tikai arī šī nav kāda no mana vīra jaunības draudzenēm...

Pēteris sakustējās, un Mairas roka no pleca noslīdēja.

— Labāk jau nu tagad gulēsim, — viņš teica. — Neesam ģimnazisti, kam tādas lietas šķiet pasaules svarīgākās problēmas.

— Taisnība. Gulēsim. Bet rīt, kad būsi pie viņas, man nebūs neviena mierīga mirkļa.

Līvāns pacēlās uz elkoņiem, pārliecās sievai pāri un raudzīja ieskatīties tās sejā. Bet nakts bija tumša; uz baltās spilvendrānas bija redzamas tikai vājas kontūras. Viņš noskūpstīja Mairas pieri.

— Joks, — viņš teica. — Tu esi nepieredzēts joks. Greizsirdīga! Uz mani!

ooo

Lielajā slimnīcas palātā bija vismaz desmit, divpadsmit gultu. Jaunas un vecas sievietes, cita pacelta pussēdus spilvenos, cita noguldīta uz sāniem, cita, nekustīgi izstiepusies visā garumā, gulēja un ļāva laikam plūst garām kā rāmai, neapturamai upei. Dažai slimniecei acis bija aizvērtas, cita ziņkāri paskatījās ienācējā.

Līvāns durvīs apstājās un pārlaida skatu mazajām numuru plāksnītēm, kas bija piestiprinātas ik gultas kājgalī. Sestā gulta, kuŗā vajadzēja atrasties Ainai, bija pie loga. Slimniece gulēja.

Līvāns piegāja pie gultas un apsēdās blakus novietotajā krēslā. Bālajā sejā lūpu kaktiņos bija iegrauzušās rievas, zem acīm tumši zili loki, taču tos nebija vilkušas sieviešu skaistuma vairošanai darinātās krāsu otas, bet slimības nežēlīgie pirksti. Lūpas bija sasprēgājušas un sausas. Uz pieres laiski gulēja kāda atrisusi sproga.

Aina.

Viņi iepazinās Pēteŗa Līvāna trakajos gados Rīgā. Lauksaimniecības fakultāte tobrīd vēl nebija pārvietota uz Jelgavu, un tās studenti līdz prakses gadam Aucā savas zināšanas lauksaimniecībā ieguva universitātes klausītavā Rīgā.

Tas bija kādā ziedošā, smaržīgā, saulainā maija dienā. Liepām vērās lapas, zāle parkos bija sazēlusi, un ormaņi smagos zilos ziemas apmetņus jau sen bija nolikuši. Rīga vērās vasarai.

Pēteris Līvāns tikko bija izturējis kādu pārbaudījumu un, lekciju grāmatiņu ar profesora parakstu krūšu kabatā noglabājis un studenta galvsegi pakausī atstūmis, bez īpaša mērķa soļoja pāri kanāļa tiltam uz Vecrīgas pusi. Pa labi palika Brīvības piemineklis un Bastejkalns, pa kreisi — operas apstādījumi. Pie lielā pulksteņa Pēteris apstājās un lēsa: Luna, Švarcs vai Romnieks? Kaut kur vajadzēja nosvētīt veikto darbu. Bet — vienam pašam?

Viņš nebija vēl izšķīries, kad tam uz pleca uzgūlās roka un pazīstama balss teica:

— Spļauj saujā un cērt ar pirkstu — tad zināsi!

Pēteris atskatījās. Runātājs bija viņa studiju biedrs un vārda brālis — Pēteris Krauja. Uzvārdu tam zināja tikai retais; studentu pulkā viņu pazina pēc palamas — Žvuncene. Vārds bija atvasināts no Pēteŗa Kraujas iemīļotās un vienmēr lietotās cepures — žokejmices. To viņš valkāja ziema vai vasara un pat tādās reizēs, kad citi meklēja cietās platmales vai „katliņus".

Nelaizdams Līvānu pie vārda, Žvuncene turpināja:

— Bez tam, kāpēc tu izliecies, ka vēl neesi skaidrībā? Pats labi zini, ka beigās tomēr izšķirsies par Romu. Visi ceļi ved uz Romu, teica Kolumbs, dodamies ceļā uz Ameriku.

— Labi, — Līvāns piekrita. — Iesim uz Romu.

Bet Žvuncene, kas parasti šādu domu nenoraidīja, šoreiz nepiekrita.

— Pičiņ, — viņš teica, paceldamies uz pirkstgaliem, lai piekļūtu tuvāk Pēteŗa Līvāna ausij. — Šodien ne. Šodien man... bet zini, tu man vari nākt līdz. Iebraukusi māsīca no Piebalgas, man jāiet Rīgu rādīt.

— Rādi laimīgs, kas tur man?

— Viņa apmetās pie mums, bet šorīt gāja apciemot draudzeni. Man viņa tur jāsavāc.

— Kas par draudzei?

— Krauja minēja draudzenes vārdu, bet Līvāna atmiņā palika vienīgi Aina, un tas, nezin kādēļ, iesildīja sirdi.

— Nezināms lielums, — viņš tomēr teica. — Ej vien un vāc pats.

— Nelauzies, nāc līdz, — Žvuncene tiepās. — Četratā būs amulīgāk. Ieva ir meitene uz glanci.

— Ieva? Tu teici Aina.

— Māsīca. Tā no Piebalgas.

— Bet tad mums kas jāpaņem līdz, — Līvāns sāka piekāpties. — Kāda pudele vīna vai bonbonkas.

— Man nav naudas, — Žvuncene atzinās.

— Kā tu viņai bez naudas gribēji Rīgu rādīt? Kā viņa tev sanāk māsīca? No tēva vai mātes puses?

— Tēva māsas meita.

— Tad vajadzēja runāt ar tēvu, lai financē pasākumu.

— Ir jau darīts. Bet tas man vakar notriecās. Ieva vēl nebija pat atbraukusi. Un otrreiz prasīt nevar. Paļāvos uz likteni, un redzi, ka nevilos.

— Ja spekulē uz mani, tu ļoti maldies. Es esmu tukšs kā kūts pēc mēslu talkas.

Pēc īsām pārrunām viņi vienojās, ka Pēteris Līvāns izmantos vēl neslēgto kreditu konventā un vajadzīgo ciema kukuli iegādāsies tur.

— Redzi, kā visas lietas atrisinās pašas no sevis, — Žvuncene apmierināts runāja. — Vajag tikai lietot galviņu.

(Turpinājums seko.)

Pirmie LNAK mūža biedri

(Pārnesums no 1. lpp.)

ka arī izstrādājis iesnieguma projektu Trudo sakarā ar notikumiem Kvebekā, to nolasot. Valde vienojās arī šo tekstu nedaudz saīsinātu nosūtīt Kanadas ministru prezidentam kā neatkarīgu LNAK atzinības iesniegumu, kurā norādīts uz komūnisma briesmām un darba metodēm, par šo vēstuli ziņojot arī vietējiem kanadiešu laikrakstiem.

Ziņojuma turpinājumā T. Kronbergs informēja, ka nosūtījis kanadiešu profesoram Dž. Eiram (Eayrs) pateicības vēstuli par viņa rakstu „Baltiešu traģēdija", kas publicēts ne vien Toronto „The Daily Star", bet arī lielākajos Montrealas un Otavas angļu laikrakstos, tā ka to lasījuši daudzi, kas Latvijas vārdu vēl nekad nav dzirdējuši. No prof. Eira saņemta arī sirsnīga atbildes vēstule, taču „The Daily Star" redakcija, kurai arī T. Kronbergs nosūtījis pateicību, to nav ne publicējusi lasītāju vēstuļu daļā, nedz vispār kaut kā reaģējusi. Nosūtīts arī apsveikuma raksts ar labākajiem novēlējumiem Latvijas sūtniecības Vašingtonā jaunajam vadītājam Dr. A. Dinbergam.

T. Kronbergs tikai īsumā informēja par 24. oktobrī Sirakūzās notikušo Amerikas latviešu apvienības un LNAK valžu kopsēdi, kurā bez viņa LNAK pārstāvēja A. Rāviņš, I. Alksnis, J. Mežaks un V. Upeslācis. Vairākus jautājumus, kas šai sakarā būtu pārrunājami, to vidū dažu jaunu referentu izraudzīšanu Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam, nācās atlikt, jo sēdē nebija ieradusies kultūras nozares vadītāja I. Vīksna. T. Kronbergs tikai informēja, ka bez dažām citām jaunām nozarēm Kultūras fondā tagad radīta arī kultūras jautājumu pētīšanas komisija, kura var izteikt arī ierosinājumus fonda darbības noteikumu un uzbūves maiņai. Šai komisijai ALA dos 4, bet LNAK 3 locekļus. Ir jau zināms, ka no ALAs tajā darbosies U. Grava un A. Bērziņš. LNAK valde par saviem pārstāvjiem šai komisijā izraudzīja Dr. E. Upenieku un māc. A. Čopu, aicinot viņus pieaicināt vēl trešo.

Pārrunās atzīstot, ka arvien jauni veidi un iespējas, kā propagandēt latviešu tautu un zemi, T. Kronbergs norādīja uz apgāda George & Unwin Ltd.. Londonā (Anglijā) 1938. gadā izdoto laikraksta „The Times" korespondenta Ērča (R. O. G. Urch, B. A.) grāmatu „Latvia, Country and People", kura nekur vairs nav dabūjama un ir liels retums pat Toronto bibliotēkās, kādēļ būtu apsverama tās eventuāla jaunizdošana. Debatēs atzina šo grāmatu par labu, taču tomēr jau novecojušu, tādēļ būtu noskaidrojams, vai tās autors vēl dzīvs un varētu uzrakstīt jaunu priekšvārdu un nepieciešamos papildinājumus. Valde vienojās šai jautājumā sazināties ar Brīvās pasaules latviešu apvienību.

Pievēršoties iepriekšējās sēdes lēmumiem, T. Kronbergs ziņoja, ka izdarīts informātīvais iesniegums Toronto pilsētas padomes speciālajai komisijai par latviešu skolu, veco ļaužu apmetināšanu un darba spējīgajiem sociālā pabalsta saņēmējiem, kā arī informēja, ka Baltiešu tautu federācija Kanadā nosūtījusi memorandu ministru prezidentam Trudo sakarā ar viņa iecerēto braucienu uz Pad. savienību, kurš starplaikā notikumu dēļ Kvebekā gan atlikts, atgādinot Baltijas valstu okupāciju un tiesisko stāvokli.

Ziņojuma nobeigumā T. Kronbergs informēja, ka pārstāvējis LNAK, DV Toronto un Hamiltonas nodaļu 20. gadasvētkos, bet A. Rāviņš ziņoja, ka reprezentējis LNAK Latgales tautas dziesmu vakarā un Kanadas latviešu katoļu apvienības kongresā, ka arī, ka paveikti visi techniskie priekšdarbi un izstrādāta programma Latvijas valstssvētku aktam 14. novembrī Itona auditorijā Toronto. E. Upenieks pārpratumu novēršanai paskaidroja, ka Katoļu apvienības kongresā ierosinātais kultūras fonds nav domāts kā paralēls pasākums Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam, bet tikai veidu meklēšanai, kā papildināt un sekmēt tā darbību. J. Rolavs informēja, ka LNAK padomes vēlēšanu komisija paveikusi visus priekšdarbus un vairāk nekā 8000 vēlēšanu materiāli jau izsūtīti uz 35 dažādām vietām.

J. Dreifelda ierosinājumā valde piešķīra 100 dol. igauņu ASV izdotajam un Reina Tageperes rediģētajam biļetenam „Estonian Events", kurā publicē arī ziņas par notikumiem okupētajā Latvijā, lai to plašākā mērā varētu izsūtīt arī latviešu organizācijām un informācijas darbiniekiem. J. Dreifelds, viņa domu atbalstot arī A. Šteinam, norādot uz faktu, ka dažu labu vajadzīgu LNAK pasākumu nevar īstenot līdzekļu trūkuma dēļ, aizkāra jautājumu par dziesmu svētku atlikuma sadali, atzīstot to par nelietderīgu līdzekļu sadrumstalošanu. Tas mudināja valdi vēlreiz atzīt, ka šai jautājumā, tāpat kā dziesmu svētku rīkošanā vispār nepieciešama cita ievirze. Arī Amerikas latviešu apvienība saņem trešo daļu no dziesmu svētku atlikuma nacionālajam un kultūras darbam.

LNAK lokālais pārstāvis Kornerbrukā, Ņufaundlendā, Dr. Ernests Leja, sakarā ar periodisku dzīvesvietas maiņu lūdzis atbrīvošanu no pienākumiem. Valde vienojās viņa vietā lūgt LNAK pārstāvja pienākumus uzņemties Gustu Zīriņu.

Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis T. Kronbergs, vicepriekšsēži A. Rāviņš un K. Tannis, sekretārs I. Alksnis, kasieris J. Skrastiņš, biedrzinis E. Upenieks, valdes locekļi J. Mežaks un A. Šteins, palīdzības un informācijas nozaru vadītāji K. Priedītis un J. Dreifelds, referents honorāru jautājumos V. Kalniņš un darbvedis J. Rolavs.

Piezīmējams, ka sēdes gaitā T. Kronbergs arī ziņoja, ka etnisko grupu kopīgi rīkoto pretļeņinistisko izstādi „Ļeņins bez maskas" pilsētas valdes bibliotēkā 2. novembrī atklās Toronto pilsētas galva V. Denisons, izstādei turpinoties līdz 13. novembrim, bet 29. oktobrī šai sakarā Ukraiņu kultūras centrā notiek īpaša preses konference kanadiešu un etnisko laikrakstu pārstāvjiem. Šim laikraksta numuram nonākot lasītāju rokās, preses konference jau būs notikusi un izstāde atklāta, bet šo ziņu rakstot uzmācās bažas, ka izstāde sagatavota bez pietiekamas rūpības un steigā, kaut laika netrūka, maz domājot arī par tās propagandēšanu. Mazākais mūsu laikrakstam izstādes rīcības komiteja nebija piesūtījusi nedz aicinājumu uz preses konferenci, nedz ziņojusi par izstādes atklāšanu, par plašākiem informācijas materiāliem nemaz nerunājot, un ir pamats pieņemt, ka tāpat aizmirsti arī citi etniskie laikraksti, izņemot, varbūt, ukraiņu izdevumus.

Vč.

„The Ballroom Waltz" — fragments no Čaikovska „Apburtā princese" priekšnesumu laikā Preses ballē Casa Loma pilī.

Latviešu karavīrs pastmarkās

1946 — 1971

ATGADINĀJUMS MĀKSLINIEKIEM IESŪTĪT DARBUS DV GLOBĀLO DIENU TĒLOTĀJMĀKSLAS IZSTĀDEI UN SACENSĪBAI

Daugavas Vanagu 2. globālo dienu rīcības komitejas prezidija septītajā sēdē 29. oktobrī DV namā Toronto bez prezidija locekļiem E. Krūkas, M. Jonānes, I. Purvas, A. Briedes, E. Pulciņa, T. Krūkas, V. Mālderes, V. Šteinmillera, A. Vinčela un šai sēdē kooptētās Anitas Grantiņas, piedalījās arī DV teātra Kanadā kasiere Sk. Pūpēde, Latviešu filatelistu apvienības pārstāvis Ž. Grundmanis un N. Pulciņa.

Tēlotājmākslas izstādes iekārtošanas pārzinātājs V. Šteinmillers informēja, ka šī ar izsludināto sacensību par 1000 dol. kultūras godalgu apvienotā skate notiks no 2.—4. jūlijam Royal York viesnīcā, izstādot ne vairāk par 50 darbiem. Tie izsūtāmi (adrese: Latvian Relief Society, 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont. Canada) ar aprēķinu, lai vēlākais nākošā gada 2. jūnijā tie jau būtu Toronto rīkotāju rīcībā, jo paredzēts izgatavot īpašu izstādes katalogu. Tā vajadzībām mākslinieki lūgti atsevišķā vēstulē (to adresējot uz to pašu adresi V. Šteinmilleram) minēt pilnu vārdu un uzvārdu, īsus biografiskus datus, mākslinieciskо izglītību, piedalīšanos izstādēs un eventuāli saņemtās godalgas, iesūtītā darba techniku un nosaukumu, tā aptuveno lielumu collās, vērtību dolaros un vai tas pārdodams. Visi darbi vai darba transporta izdevumi no mākslinieka dzīvesvietas līdz Toronto, kā arī ar sūtīšanu saistītie apdrošināšanas un eventuālie muitas izdevumi sedzami sūtītājam pašam. Lai tos samazinātu, darbus pavadzīmē nenovērtēt pārāk augstu. Lai mazinātu darbu atpakaļsūtīšanas izdevumus, izstādes rīkotāji apņemas tos uzglabāt vienu gadu, kamēr rodas izdevīga iespēja tos nosūtīt vai nogādāt īpašniekiem.

Tēlotājmākslas sacensībā katrs mākslinieks var piedalīties ar ne vairāk kā 2 darbiem, bet godalgošanā ievēros tikai tādus, kuri vēl nav bijuši izstādīti. Darbu technika un forma nav ierobežota. DV organizācijas centrālās valdes 1968. gada 6. augusta sēdē apstiprinātie sacensības noteikumi dod žūrijas komisijai (prof. Augusts Annus, Eduards Dzenis, Arnolds Nulītis un Tālivaldis Ķiķauka) tiesības, ja neviens darbs neatbilst iecerētajam līmenim, paredzēto 1000 dol. godalgu sadalīt, bet ne vairāk kā divās daļās, tāpat godalgu nepiešķirt vai izmantot tikai pusi no paredzētās summas.

Globālo dienu teātra izrādei sākotnēji bija iecerēta Raiņa luga Uguns un nakts Emmas Kalniņas-Znotiņas režijā, bet, kā sēdē ziņoja DV teātra Kanadā vadītāja I. Purvā, šo krāšņi plānoto izrādi līdz DV organizācijas svētkiem nav iespējams sagatavot un iestudēt, it sevišķi vēl ievērojot, ka aktieriem nepieciešams arī laiks Lielās jundas uzveduma sagatavošanai. Tādēļ „Uguns un nakts" sagatavošanu teātris gan jau drīzumā uzsāks, taču to varēs sniegt tikai nākošā gada rudenī kā savu jubilejas izrādi. DV globālo dienu ietvaros vienojās izrādīt Molnāra komēdiju „Spēle pilī", kuras iestudēšana režisora Hugo Miķelsona vadībā jau uzsākta kopš laba laika. Izrāde notiks 3. jūlijā, plkst. 2 pēcpusdienā Bickford Park vidusskolas zālē, kurā ir ap 600 vietu skatītājiem. Ieejas maksa būs 3 un 4 dol.

Pārrunās ar Latviešu filatelistu apvienības pārstāvi Ž. Grundmani vienojās, ka filatelijas un numizmatikas izstāde notiks no 2.—4. jūlijam Royal York viesnīcā, bet bez tirdziņa. Izstādi sagatavos filatelistu apvienība, bet globālo dienu rīkotāji tai dos telpas un financiālu atbalstu. Izstādes temats būs „Latviešu karavīrs — cīnītājs par brīvību", parādot viņu pastmarkās, naudas zīmēs, ordeņos un citos eksponātos. Globālo dienu dokumentēšanai rīkotāji lūdza filatelistu apvienību mēģināt panākt speciālu Kanadas pasta zīmogu, kādu vienu mēnesi jau lietoja sakarā ar dziesmu svētkiem Toronto. Ja izdosies panākt šāda zīmoga izgatavošanu, tad izstādē pieņems arī nodošanai pastā kollekcionāru sūtījumu apgādāšanai ar speciālo spiedogu. Šai sakarā nolēma izgatavot arī īpašas DV 2. globālo dienu aploksnes, kurām metu izstrādāt apņēmies V. Šteinmillers.

Ieejas kartes vairākiem svētku sarīkojumiem jau gatavas, bet pārējiem nodotas iespiešanā. Biļetes atsevišķajiem un kopbiļetes visiem sarīkojumiem sāks izsūtīt tūlīt pēc jaungada, taču pasūtināt tās ieteicams jau tagad, rakstot rīcības komitejas kasierim E. Pulciņam — 18 Parkside Dr., Hamilton 16, Ont., Canada. Vienīgi aizjūras viesiem domātās kopbiļetes par 8 dol. pasūtināmas pie attiecīgo DV zemju valžu noteiktiem pārstāvjiem. Īpaša kopbiļete par 16 dol. paredzēta arī Amerikas kontinenta jauniešiem, tādēļ sēdē vienojās, ka par jauniešiem uzskatāmi līdz 18 gadu vecie. Svētku ballē reizē ar biļešu pasūtinājumu iespējams rezervēt arī galdiņus, taču ne atsevišķas vietas, bet tikai kopīgi visas 8 pie galda paredzētās. Rezervēti galdi paredzēti tikai vienā zālē, ballei notiekot vairākās un spēlējot divām kapellām.

Vč.

Jauns DV īpašums Kanadā

DV MONTREALAS NODAĻAS VEIKUMS TALKU VEIDĀ

Bez līdzšinējā DV nama Toronto, Kanadas DV organizācijas nekustamo īpašumu skaits šogad pavairojies par vēl vienu jaunbūvi. Tā ir Montrealas nodaļas talku veidā celtā jaunbūve ap 60 jūdzes ārpus Montrealas, skaisto Lorenča kalnu pakājē — Ezerkalnos. Jaunā īpašuma vēsture sākās 1964. gadā, kad Voldemārs un Judīte Janitēni no sava plašā mežrūpniecības īpašuma DV Montrealas nodaļai dāvināja ap 3 akru lielu apbūves gabalu. Dāvināto zemes gabalu DV Montrealas nodaļai nodeva ar noteikumu, ka trīs gadu laikā uz tā jāuzceļ kāda piemērota ēka. Izprotot saimnieciskās grūtības nelielā un attālā latviešu centrā, kāda ir Montreala, V. un J. Janitēni šo noteikumu vēlāk atvieglināja uz pieciem gadiem.

Lai īstenotu šos dāvinātāju noteikumus, DV Montrealas nodaļa jau 1965. gadā sāka uzkrāt līdzekļus atsevišķā nama fondā. Uzkrātie līdzekļi deva iespēju 1969. gadā uzsākt pirmos būvdarbus jaunās ēkas celšanai. Aizvadītajā vasarā būvdarbi talku veidā, H. Tumera vadībā, sekmīgi pavirzījušies tik tālu, ka jaunceltne nobeigta un tajā varēja notikt jau divi nodaļas sarīkojumi. Protams, daudz darba vēl gaida talciniekus arī nākošajā vasarā, galvenokārt telpu iekārtošanai un citiem iekšdarbiem, kā arī apkārtnes uzpošanai. Čaklākie talcinieki, bez nodaļas valdes priekšsēža, līdz šim bijuši V. Frīde, A. Mālderis, A. Erglis, J. Erglis, P. Gerge, Z Bērziņš, kā arī J Leitēns un J. Beļinskis. Ēkas būvei talcinieki līdz šim ziedojuši ap 7000 kopīgās darba stundas. Savu atbalstu sniegušas arī nodaļas vanadzes un talcinieku dzīvesbiedres, galvenokārt talku maltīšu gatavošanā.

Jaunais īpašums pašreiz apdrošināts par 8000 dol., bet tā patiesā vērtība ievērojami pārsniedz 10.000 dol. Bez talcinieku ziedotām darba stundām, no nodaļas kases materiālu iegādei izdoti ap 2000 dol., nodaļas biedru bezprocentu aizdevumi ap 3000 dol. un labvēļu ziedojumi 500 dol. apmērā. Bez tam, ēkas būvei 100 dol. ziedojusi nodaļas vanadžu kopa, ko pašreiz vada A. Burtona ar tuvākām līdzstrādniecēm E. Vītiņu, T. Gaili un V. Veczieдiņu. Samaksātie speciālie darbi bijuši tikai par 315 dol., bet talcinieku ēdināšanai izdoti 150 dol. Pašreiz vēl nesamaksātie būvmateriāli ir par 440 dol. Telpu iekārtošanai inventāru 1200 dol. vērtībā ziedojis Arvīds Skaidrais. Apbūves gabala vērtība ir ap 1500 dol.

Ēkas nobeigšanai DV Montrealas nodaļa rīko loteriju, kuras izloze notiks nodaļas gadasvētku sarīkojumā, 7. novembrī. Galvenais laimests būs Voldemāra un Judītes Janitēnu atsevišķi ziedotais apbūves gabals 1200 dol. vērtībā. Arī šis īpašums atrodas Lorenča kalnu piekājē — Ezerkalnos. Bez tam loterijā izlozēs arī J. Hūna dāvātās gleznas, skaņu plates un citus vērtīgus priekšmetus. Rīkojot šo sarīkojumu un loteriju, DV Montrealas nodaļa cer uz montrealiešu un latviešu sabiedrības nedalītu atsaucību.

Vēl pieminams, ka Voldemāra un Judītes Janitēnu plašajā īpašumā, kas aptver vairāku tūkstošu akru kopplatību, iekļaujas arī vairāki ezeri. Tā Ezerkalni izveidojušies arī par iecienītu vasarnieku atpūtas vietu, kur daudzo vasaras mājiņu īpašnieku vidū ir arī prāvs skaits latviešu. Iespējams, ka nākošajā gadā to skaits pavairosies, ko izšķirs dāvinātā apbūves gabala izloze 7. novembrī.

R. N.

TORONTO ZIŅAS

⊙ Kanadas latviešu katoļu apvienības jaunās un vecās valdes, kā arī revīzijas komisijas locekļi 29. oktobrī bija pulcējušies S. Gabrāna mājā amatu pārņemšanas sēdē. Līdzšinējais priekšsēdis S. Gabrāns pateicās visiem, kas viņu atbalstījuši darbā, uzsverot, ka panākumi gūstami tikai tad, ja „darbā ieliek visu sirdi". Jaunā valde pienākumus sadalīja šādi: priekšsēdis K. Boriss, vicepriekšsēži K. Znotiņš un P. Cakuls, sekretārs V. Korolkēvičs, kasieris P. Broks un valdes locekļi A. Budže un K. Zeps. Revīzijas komisijas priekšsēde būs B. Senkēviča, sekretārs A. Gertmanis un loceklis V. Miklaševičs. K Boriss, pienākumus uzņemoties, aicināja valdi strādāt apziņā, ka tā ievēlēta darbam, ne godam. Pārrunājot Latgales tautas dziesmu vakaru, konstatēja, ka tas devis 766 dol. atlikumu.

⊙ Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ziņoti ložu numuri, kuri laimējuši Latviešu nama dāmu komitejas rīkotajā ceļojumu izlozē. Šie laimesti saņemami Toronto latviešu kreditsabiedrības birojā, Latviešu namā.

● Ar sirdstrieku 24. oktobrī savā dzīvoklī pēkšņi mirušo Elizabeti Kānbergu, dzimušu 1906. gada 6. janvārī Jelgavā, pēc 26. novembrī Rosara bēru namā notikušā aizlūguma dienu vēlāk pēdējā gaitā uz Mount Pleasant kapsētu izvadīja māc. A. Briedis. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedrs Aleksandrs Kānbergs sen., kādreizējais Latvijas piensaimniecības centrālās savienības direktors, kas pats pašreiz grūti slims un atrodas slimnīcā, divas meitas no pirmās laulības Toronto un dēls ASV, kā arī padēls advokāts A. V. Kānbergs, Toronto latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis.

⊙ Skarboro ģenerālhospitālī 22. oktobrī miris 44 gadus vecais Indulis Likums, kuru, kā jau agrāk ziņots, kopā ar tā franču izcelsmes dzīvesbiedri Džuljetu pēc 13. augustā Kapuskēsingā piedzīvotas eksplozijas dzīvoklī ar smagām apdeguma brūcēm 30. augustā lidmašīnā pārveda uz Toronto. Džuljeta Likuma mira jau 4. septembrī, bet Indulis Likums smagos apdegumus pārcieta un pēc sekmīgām ādas transplantācijām sāka jau atlabt, tādēļ pie viņa pielaida arī jau apmeklētājus. Samērā regulāri slimnieku apciemoja Dr. E. Upenieks. Taču pēkšņi I. Likums saslima ar plaušu karsoni, kuru novājinātais organisms vairs nepārcieta Aizgājējs otrā pasaules karā cīnījās Latviešu leģiona 15. divīzijā, pēc iecelošanas Kanadā bija mežstrādnieks, bet vēlāk pārcēlās uz Kapuskēsingu, kur strādāja par grāmatvedi. Tuvāki piederīgie viņam tikai Latvijā, bet Sietlā dzīvo attālāki radinieki. Nelaiķi apglabāšanai pārveda uz Anglēru, Kvebekā, kur jau apbedīta viņa dzīvesbiedre.

⊙ Dažādās vietās pastāvošo kopu novalsošanā par korporācijas Lettonia globālās vadības sēdekli turpmākajiem 3 gadiem izraudzīta Toronto. Tā Lettonias Toronto kopas prezidijs kļuvis par korporācijas globālo prezidiju, turpinot arī vietējās kopas vadības uzdevumus. Reizē ar to Lettonias globālā prezidija seniors tagad ir Imants Alksnis, viceseniors Voldemārs Eizenarms un sekretārs Aivars Vinters.

⊙ Sv. Andreja draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums notiks 23. maijā plkst. 11 dienā draudzes baznīcā. Iesvētīšanas mācība sāksies tūlīt pēc Ziemsvētkiem, bet iesvētījamie jaunieši aicināti pieteikties pie māc. A. Čopa jau tagad. — Draudzes Latvijas valstssvētku dievkalpojums notiks 18. novembrī plkst. 8 vakarā.

⊙ Sv. Jāņa draudzes jauniešu grupas pēc vasaras mēnešiem atsāka darbību 18. oktobrī ar Ipašu sanāksmi, kurā svētbrīdi vadīja archibīskaps A. Lūsis. Ap 40 sanākušos jauniešus iedalīja divās grupās: 13 un 14 gadu vecajiem nodarbības vadīs skolotāja T. Krūka, bet 15 un 16 gadu vecajiem — J. Ozols. — Latvijas valstssvētkiem veltīts dievkalpojums jauniešiem notiks 15. novembrī plkst. 11 dienā, pašiem jauniešiem piedaloties ar mūzikāliem priekšnesumiem, bet vispārējais draudzes Latvijas valstssvētku dievkalpojums notiks 18. novembrī plkst. 8 vakarā. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komiteja sabiedriskajās telpās klās tējas galdu. — Iesvētības mācību draudzē uzsākuši 34 jaunieši.

⊙ Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā sarīkojumā 5. novembrī plkst. 8.30 vakarā First Unitarian Church auditorijā (175 St. Clair Ave W.) dziedās kolorātūrsoprāns Velta Skujiņa no Austrālijas, klavierpavadījumus spēlējot pianistei Mirdzai Nārunai no Ņujorkas. Bez ieejas kartes tikai šim koncertam pie kases būs vēl dabūjamas arī abonementa kartes, kuras joprojām atmaksājas iegādāties.

⊙ DV Toronto nodaļas rīkotajā „Karavīru daudzinājumā" 7. novembrī plkst. 7.30 vakarā DV namā programmā ar dziesmām piedalīsies soprāns Erika Beitāne no Londonas un tenors Jānis Barušs, klavierpavadījumus spēlējot Maijai Barušai, bet ar deklamācijām režisors Hugo Miķelsons, kā arī vīru koris Viesturs. Pēc priekšnesumiem saviesīgs vakars. Ieejas maksa 2,50, jauniešiem brīva.

⊙ Varoņu piemiņas dienas svētbrīdī 8. novembrī plkst. 3 pēcpusdienā pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē svētrunu teiks archibīskaps A. Lūsis, pulcēšanās brīdī piedaloties cīnītāju un organizāciju pārstāvjiem.

● Gaujas (14.) gaidu vienība 8. novembrī plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu namā rīko Mārtiņvakaru. Programmā paredzēts pašu gaidu iestudētais Mārtiņu uzvedums „Rudens", budēļu godalgošana, rotaļas un tautas dejas. Būs dabūjamas arī siltas vakariņas. Ieeja pret ziedojumiem.

⊙ TLB dāmu komiteja paredzējusi atjaunot kārtējos veco māmuļu vakarus. Pirmais no tiem šajā sezonā paredzēts 22. novembrī Latviešu namā, kur Anita Grantiņa iepazīstinās ar savu sociālās palīdzības darbu Vācijā, no kurienes viņa nesen atgriezusies. Ievērojot, ka starplaikā notikušas vairākas adresu maiņas, visas vecās māmuļas un vispār vecie ļaudis lūgti paziņot savas tagadējās adreses Dacei Priedei, rakstot: 30 Baycrest Ave, Weston, Ont. vai arī pa tālr: 241-6453.

⊙ Toronto latviešu filatelistu klubs jau agrākos gados rūpējies par jaunatnes iepazīstināšanu ar filateliju. Kāda vecāku zēnu grupa turpina darboties A. Dintara vadībā. Tuvākā laikā paredzētas nodarbības arī jaunlesācējiem, zēnu un meiteņu grupai. Kādam šās grupas dalībniekam ir tikai 8 gadi. Nodarbības paredzētas reizi mēnesī. Arī grupas vadītājs Jānis Reinbergs vēl ir jauns gados un ieguvis daudzas godalgas izstādēs. Viņa adrese: 347 Perth Ave, tālr. 534-7056, kur saņemama attiecīgā informācija.

⊙ DV Toronto nodaļas 29. oktobra valdes sēdē priekšsēža I. Zamlovska vadībā galvenokārt apsprieda Ziemsvētku sarīkojumu programmu. Nodaļa arī šogad izsūtīs Ziemsvētku kartītes ar lūgumu pievienot ziedojumus. Nodaļas turpmāko sarīkojumu programmā būs Karavīru daudzinājums 7. novembrī DV namā, bet 19. decembrī Ziemsvētku eglītes vakars bērniem un pieaugušiem, 31. decembrī Jaungada sagaidīšanas balle. Nodaļas šacha kluba pr-ks informēja par kluba darbību. Klubs iestājies Toronto šacha līgā un uzņemts augstākajā vienībā. Spēlēm pieteikti 9 kluba šachisti. Nodaļas pārstāvis LNAK padomes vēlēšanu komisijā O. Kļavenieks informēja par vēlēšanu komisijas darbību, aicinot nodaļas biedrus aktīvi piedalīties vēlēšanās. DV namā 9. novembra vakarā notiks vēlēšanu materiālu izsūtīšanas talka. Pēc revīzijas komisijas pr-ža A. Akmeņa atteikšanās no pienākumiem, viņu aizstās A. Šterns, sekretāra pienākumus pildot P. Brokam, kā valdes loceklis pieaicināts R. Puriņš. — DV klubs turpmāk būs atvērts arī svētdienās no plkst. 12 dienā līdz 10 vakarā.

⊙ TLMM kluba makšķernieku sekcijas sezonas nobeiguma sacīkstēs 24. oktobrī Balsama ezerā piedalījās 10 pieaugušie un 2 jaunieši. Sacīkstes vadīja sekcijas vad. J. Veckers, iegūstot pirmo vietu ar 2 mārc. un 4 uncēm smagu basu; otrā vietā J. Greizis ar 1 mārc. un 14 uncēm smagu pīkreli, bet trešā vietā pēc loma ierindojās Olga Jēkabsone. Uzvarētājiem pasniedza balvas sacensību vietā.

DV KLUBS ATVĒRTS
arī svētdienās
no plkst. 12 dienā līdz plkst. 10 vakarā
Pasūtinot pusdienas, izsniegs arī alkoholiskos dzērienus.

Venerandas VABALES
JAUNĀKO GLEZNU IZSTĀDE
CLAUS E. DAMKJAR GALLERIES,
377 Brant St., Wellington Sq. Mall, Burlington, Ont.
Atklāšana 8. nov. pl. 2 p.p.
Atvērta līdz 21. novembrim, no plkst. 10 rītā līdz 5.30 vak.

Apc

Mičigenas ezera piek
dzās vietās atgādina
malu. Smilšainas pluc
pas un priedes ar baltu
zemu krūmu puduriem
tiešām liela, kaut gan p
tik slaidas kā Baltijas j
tos. ASV vidienes latvie
ti labprāt pavada savu
jumus. Mežos aug sēne
iekšzemes upītēs mājo
vēži, lielajā ezerā kohe
piekrastes krūmi piea
nājiem. Vasaras svelm
nemana, jo Mičigenas
stās dienās iedarbojas
gaisa dzesinātājs. Ideā
tas vietu tiešām grūti i
Viskonsinas tautieti
Pilsums tādēļ jau 1957
pirka pie ezera lielāku
Tas atradās Mičigen
piekrastē, apm. 45 jūd
ļos no Milvokiem, tie
skaistajam Teri Andr
Gadu ritējumā B. Pils

Elvira

Kanadas ostas pilsētā
kur pirms apmēram 20
kās Elvīras Bickas, p
laulības Pūliņas, bet li
mē vairāk zem meitas
zīstamās Elvīras Lejas
gaitas, šāgada rudens vē
28. oktobrī, tās turpat
dzās. Visai rosīgā Zi
dzejniece, kas trimdā
arī vairākas dzejoļu gra
diezgan gara ciešanu p
gājusi lielajā klusumā v
Elvīra Leja bija dzi
gada 26. aprīlī Upesgrī
tā, Talsu apriņķī. Mūsu
viņa plašāk ienāca vācu
laikā ar saviem dzejoļie
zas tēlojumiem „Talsu V
ra redaktors tajā laikā
miņas vārdu rakstītājs.
rakstu toreiz pulcējās k
no literātu saime, bet E
to vidū bija izcilākā. T
vērtējām arī Talsos rīk
nieku vakarā, kurā pie
latviešu literātūras vete
Jaunsudrabiņš, kas dz
žos. Gaidījām arī Anto
bet viņš neieradās. Uz n
jumu, kas noticis ar Bā
ra mīļotājs Jaunsudrab
kai nesen bija nodzinis
bārdu, smiedamies atbi
atbraucu bez bārdas..
Nokļūstot Kanadā, El
devās otrā laulībā ar s
tā dzimušo jaunības dr
nātnieku Dr. Ivaru Bi
pirms kāzām, strādājot
ronto metallfabrikā, Bi
zās liela tērauda plāks

Montreala

Kanadas DV nodaļu
ras šoruden var atzīm
jubileju, tagad pievien
Montrealas DV nodaļa,
darbības atceri rīko 7
plkst. 7.30 vakarā Vi
telpās (4626 Sherbrooke
Pirms 20 gadiem Mon
nodaļu nodibināja 35 in
tieši Lāčplēšu dienā, 11
sapulcējās vietējās YM
lai ievēlētu pagaidu val
priekšsēdi izraudzīja ka
Tirzīti, viņa vietnieku
Veckalniņu, sekretāru C
ku, kasieri K. Deksni u
Dr. J. Zariņu. Valdi ta
stāvā vēlāk apstiprinā
biedru sapulcē.
Tā paša gada Ziemsv
ļa nosūtīja grūtdieņiem
mās svētku veltes. Sek
atklāšanas sarīkojums
šāki pasākumi sabiec
mes un palīdzības darb
nai. Pēc nodaļas no
Veltas Zariņas vadībā
sāka arī dāmu komitej
izveidojās par vanadž
vēlāk vadījušas Rasm
Marta Putniņa-Jekum
Bremze, Zigrīda Frīd
ku laiku Tatjana Gaile

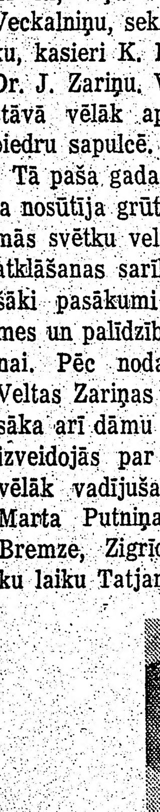

Montrealas DV. noda
nodaļas valdes priek
gadējais nodaļas vad

ZIŅAS

evkalpojums notiks 18. plkst. 8 vakarā. Pēc uma draudzes dāmu sabiedriskajās telpās galdu. — Iesvētības mā- dzē uzsākuši 34 jaunie-

o latviešu koncertap- šis sezonas otrā sariko- novembrī plkst. 8.30 va- t Unitarian Church au- (175 St. Clair Ave W.) kolorātūrsoprāns Velta o Austrālijas, klavierpa- spēlējot pianistei Mir- unai no Nujorkas. Bez rtes tikai šim koncer- kaseș būs vēl dabūja- abonementa kartes, ku- jām atmaksājas iegādā-

Toronto nodaļas rīkotajā u daudzinājumā" 7. no- lkst. 7.30 vakarā DV na- rammā ar dziesmām pie- soprāns Erika Beitāne onas un tenors Jānis Ba- vierpavadījumus spēlējot arušai, bet ar deklamā- ežisors Hugo Miķelsons, īru koris Viesturs. Pēc umiem saviesīgs vakars. aksa 2,50, jauniešiem brī-

u piemiņas dienas svēt- novembrī plkst. 3 pēc- pie Kritušo karavīru la Saulainē svētrunu hibīskaps A. Lūsis, pul- brīdī piedaloties cīnītāju izāciju pārstāvjiem. as (14.) gaidu vienība 8. plkst. 4 pēcpusdienā namā rīko Mārtiņvaka- grammā paredzēts pašu studētais Mārtiņu uzve- tudens", budeļu godalgo- taļas un tautas deja. ījamas arī siltas vakari- a pret ziedojumiem.

dāmu komiteja paredzē- unot kārtējos veco mā- karus. Pirmais no tiem nā paredzēts 22. novem- šu namā, kur Anita iepazīstinās ar savu so- alīdzības darbu Vācijā. nes viņa nesen atgrie- vērojot, ka starplaikā vairākas adresu mai- s vecās māmuļas un ecie laudis lūgti paziņot agadējās adreses Dacei rakstot: 30 Baycrest Ave, Ont. vai arī pa tālr:

nto latviešu filatelistu u agrākos gados rūpē- jaunatnes iepazīstināša- filateliju. Kāda vecāku ipa turpina darboties A. vadībā. Tuvākā laikā pa- nodarbības arī jaunie- zēnu un meiteņu gru- am šās grupas dalībnie- tikai 8 gadi. Nodarbības as reizi mēnesī. Arī gru- tājs Jānis Reinbergs vēl gados un ieguvis dau- algas izstādēs. Viņa adre- Perth Ave, tālr. 534-7056, emama attiecīgā infor-

Toronto nodaļas 29. ok- aldes sēdē priekšsēža I. ka vadībā galvenokārt a Ziemsvētku sarīkojumu mu. Nodaļa arī šogad iz- emsvētku kartītes ar lū- ievienot ziedojumus. No- turpmāko sarīkojumu mā būs Karavīru daudzi- 7. novembrī DV namā, decembrī Ziemsvētku eg- kars bērniem un pieaugu- . decembrī Jaungada sa- as balle. Nodaļas šacha r-ks informēja par kluba Klubs iestājies Toronto igā un uzņemts augstā- enībā. Spēlēm pieteikti 9 achisti. Nodaļas pārstāvis padomes vēlēšanu komisi- avenieks informēja par vē- komisijas darbību, aici- ļas biedrus aktīvi pie- vēlēšanās. DV namā 9. a vakarā notiks vēlēšanu izsūtīšanas talka. Pēc komisijas pr-ža A. Ak- atteikšanās no pienāku- iņu aizstās A. Šterns, sek- ienākumus pildot P. Bro- valdes loceklis pieaici- Puriņš. — DV klubs turp- s atvērts arī svētdienās . 12 dienā līdz 10 vakarā. M kluba makšķernieku sezonas noslēguma sa- 24. oktobrī Balsama eze- ālījās 10 pieaugušie un 2 Sacīkstes vadīja sekci- J. Veckers, iegūstot pir- u ar 2 mārc. un 4 uncēm basu; otrā vietā J. Grei- 1 mārc. un 14 uncēm ikreli, bet trešā vietā pēc rindojās Olga Jēkabsone. ājiem pasniedza balvas u vietā.

Apciemojums Dzintaros

VISKONSINĀ TOP LATVIEŠU CIEMATS

Mičigenas ezera piekraste daudzās vietās atgādina Rīgas jūrmalu. Smilšainas pludmales, kā arī priedes ar baltu bērzu vai zemu krūmu pudurīem. Līdzība tiešām liela, kaut gan priedes nav tik slaidas kā Baltijas jūras krastos. ASV vidienes latvieši šeit ļoti labprāt pavada savus atvaļinājumus. Mežos aug sēnes, netālās iekšzemes upītēs mājo foreles un vēži, lielajā ezerā koho laši, bet piekrastes krūmi pieauguši avenājiem. Vasaras svelmi tikpat kā nemana, jo Mičigenas ezers karstās dienās iedarbojas kā dabīgs gaisa dzesinātājs. Ideālāku atpūtas vietu tiešām grūti iedomāties.

Viskonsinas tautietis Bruno Pilsums tādēļ jau 1957. gadā nopirka pie ezera lielāku īpašumu. Tas atradās Mičigenas ezera piekrastē, apm. 45 jūdzes ziemeļos no Milvokiem, tieši pretim skaistajam Teri Andre parkam. Gadu ritējumā B. Pilsums savu īpašumu paplašināja, uzceļot vairākas jaunas vasarnieku mītnes. Jaunā atpūtas vieta ar laiku kļuva populāra un uzņēmums plauka. Savus atvaļinājumus tur pavadīja ne tikai Viskonsinas, Minesotas un citu tuvāko pavalstu latvieši, bet arī dzimtenei līdzīgās dabas mīļotāji no tālākām ASV vietām. Īpašuma veikalu, starp citu, pāris vasaras vadīja dzejnieks Valdis Krāslavietis, vaļas brīžos uzrakstot pa vārsmai. 1964. gada septembrī B. Pilsumam šo jauko un iecienīto atpūtas vietu, diemžēl ,bija jāatstāj, jo Viskonsinas pavalsts, parka paplašināšanas plānu ietvaros, atsavināja visus tuvākos privātīpašumus.

Saņemto atlīdzību Pilsums ieguldīja 18 dzīvokļu mājā Miami, Floridā, kas starplaikā atkal pārdota, kā arī mazākā vasaras atpūtas vietā — Priežu krastā (Pine Beach Resort), Mičigenas ezera piekrastē, kādas 5 jūdzes dienvidos no Teri Andre parka.

Gadu gājumā, vasaras latviešu vidū vadot, B. Pilsumam bija radusies doma izveidot Mičigenas ezera krastos nelielus latviešu ciematus. Šim nolūkam viņš 1964. g. vasarā kopā ar inž. Voldemāru Rameiku un Leonardu Salenieku nodibināja Amber Land Development Co. Inc. Kad Priežu krasta īpašuma tuvumā kāds Pievolgas vācietis, liels latviešu draugs, pārdeva 35 akru lielu, daļēji ar mežu apaugušu zemes gabalu, jaunā sabiedrība to nopirka un nosauca par Dzintariem.

Sākās drudžains darbs. Jau 1964. g. rudenī izplēsa ceļus, izraka nepieciešamos grāvjus un sadalīja zemi 35 atsevišķos apbūves gabalos. Krietnu darba daļu sabiedrības locekļi veica pašu spēkiem. Nākamā gadā sākās pārdošanas akcija.

Kad šāgada augustā pāris dienas gadījās ciemoties Dzintaros, bija pārdoti jau 23 apbūves gabali un uzceltas pirmās 6 ēkas. Vēl neapbūvētajos īpašumos izcirsti krūmi un lielie koki, kailākās vietas apstādītas un vairākos iekoptos dārzos ziedēja puķes. Caur Dzintaru dienvidu daļu tekošās upītes augstie krasti nostiprināti, lai pavasara palu ūdeņi tos neizgrauž. Daži jaunie zemes īpašnieki pavada Dzintaros katru brīvo nedēļas nogali, cītīgi strādādami sava stūrīša izveidošanā. Gandrīz visi nodomājuši te pavadīt savas vecumdienas. Topošā ciemata nākošo iedzīvotāju sastāvā vairums čikagiešu. Milvokieši palikuši otrā vietā, lai gan Dzintari turpat vai pašā Milvoku pievārtē. Pārstāvētas arī citas vietas Viskonsinā un Ilinojā, tāpat tālākas pavalstis. Profesionālais sastāvs raibs — inženieri, architekti, ārsti, zobārsti, advokāti, gleznotāji, skolotāji, lauksaimnieki, arī zeltkalis u. c. Abiem Dzintaru ceļiem latviski nosaukumi — Saules resp. Ezera prospekts. Pie iebrauktuves ceļa rādītājs ar Latvijas krāsu vairodziņu. Ciemata vidū atrodas glīti apstādīts laukums ar soliem un puķu dobēm. Tur vasarās risinās dzintariešu sabiedriskā dzīve brīvā dabā — gleznu izstādes, literāras pēcpusdienas, filmu izrādes, „vēžu partijas" un pat zaļumballes. Tādos gadījumos, protams, sabrauc tuvi un tāli viesi. Bija izdevība Dzintaros izsekot krāsu filmā Čikagas Piecīšu ceļojumam uz Austrāliju, kā arī iepazīties ar Havaju, Tahiti un Fidži salām.

Amber Land Development Co. Inc. nākošais lielākais projekts Saulkrasti, atrodas Kivoni apriņķī, kādas 90 jūdzes ziemeļos no Milvokiem. Saulkrastu kopplatība 36 akri, kas sadalīti 36 apbūves gabalos. No 50 pēdu augstas krauja paveras lielisks skats uz Mičigenas ezeru. 12 apbūves gabaliem pie paša ezera smilšaina pludmale. Vieta patiesi skaista, bet jāšaubās, vai latvieši gribēs apmesties uz pastāvīgu dzīvi tik tālu no lielākiem centriem. Pircēju sabiedrībai taču laikam netrūks, jo tuvumā pašre z ceļ lielu atomspēkstaciju. Saulkrastu zemes gabalu pārdošana pagaidām nav vēl iesākta.

R-is

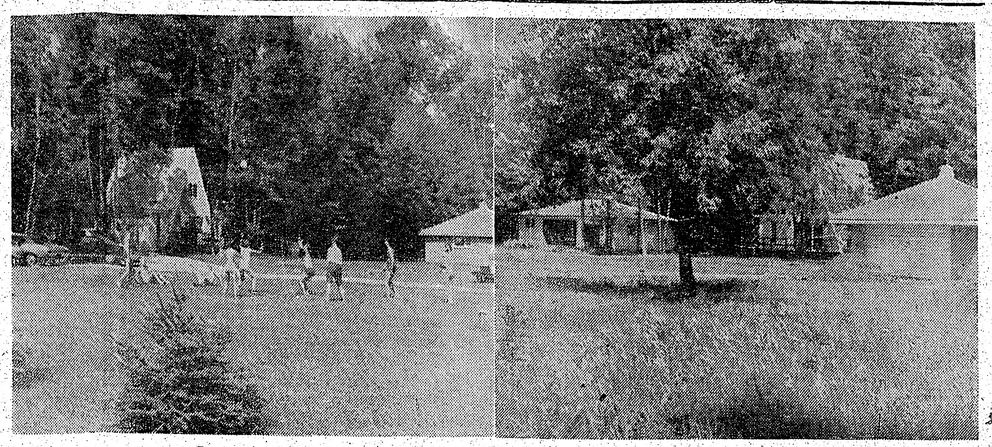

Jaunās vasaras mājas Dzintaros: Ar bumbu zāļu laukumā (pa kreisi) un koku paēnā.

Elvīrai Lejai aizejot

Kanadas ostas pilsētā Halifaksā, kur pirms apmēram 20 gadiem sākās Elvīras Bickas, pēc pirmās laulības Pūliņas, bet literātu saimē vairāk zem meitas vārda pazīstamās Elvīras Lejas trimdas gaitas, šāgada rudens vēsajā dienā, 28. oktobrī, tās turpat arī izbeidzās. Visai rosīgā Ziemeļkursas dzejniece, kas trimdā publicējusi arī vairākas dzejoļu grāmatas, pēc diezgan gara ciešanu perioda aizgājusi lielajā klusuma valstī.

Elvīra Leja bija dzimusi 1914. gada 26. aprilī Upesgrīvas pagastā, Talsu apriņķī. Mūsu literātūrā viņa plašāk ienāca vācu okupācijas laikā ar saviem dzejoļiem un prozas tēlojumiem „Talsu Vārdā", kura redaktors tajā laikā bija šo pieminas vārdu rakstītājs. Ap šo laikrakstu toreiz pulcējās krietna jaunu literātu saime, bet Elvīra Leja to vidū bija izcilākā. Tā viņu novērtējām arī Talsos rīkotā rakstnieku vakarā, kurā piedalījās arī latviešu literātūras veterāns Jānis Jaunsudrabiņš, kas dzīvoja Ādažos. Gaidījām arī Antonu Bārdu, bet viņš neierādās. Uz mūsu jautājumu, kas noticis ar Bārdu, humora mīļotājs Jaunsudrabiņš, kas tikai nesen bija nodzinis savu kuplo bārdu, smiedamies atbildēja: „Es atbraucu bez bārdas..."

Nokļūstot Kanadā, Elvīra Pūliņa devās otrā laulībā ar savā pagastā dzimušo jaunības draugu — zinātnieku Dr. Ivaru Bicki, bet īsi pirms kāzām, strādājot kādā Toronto metallfabrikā, Bickim uzgāzās liela tērauda plākšņu kaudze un pārlauza kāju. Slimības gaitā radās komplikācijas un kāja bija jāamputē. Lai saistītos ciešāk ar sava izredzētā likteni, Elvīra Pūliņa nolēma salaulāties slimnīcā. Tās bija neparastākās laulības, kādas gadījies piedalīties. Līgavaini slimnieka gultā no 14. stāva istabas pārvietoja uz jumta terasi, kur toreizējais mācītājs un tagadējais archibīskaps A. Lūsis nelielā tuvinieku un draugu pulciņa vidū jauno pāri salaulāja.

Vēlāk Dr. I. Bickis Montrealas universitātē strādāja pie svarīgiem zinātniskiem pētījumiem un tikai pirm pāris gadiem pārcēlās uz Halifaksas universitāti. Dēls Māris Pūliņš dzīvo Toronto, vecākā meita Ināra Pūliņa, kas ieguvusi maģistra gradu filozofijā un nesen nodibinājusi ģimenes dzīvi, pārcēlusies uz Kanadas rietumiem, bet jaunākā meita Aija Svenne ar vīru ilgāku laiku dzīvoja Dānijā un Francijā. Vecāku tuvumā palicis vienīgi jaunākais dēls — Bicku ģimenes atvase.

Pirms pāris gadiem Elvīra Bicka saslima, bet pēc operācijas viņas veselības stāvoklis uz laiku uzlabojās. Šovasar slimība savukārt piemeklēja Dr. Ivaru Bicki un viņam uz laiku bija jāatgriežas slimnīcā. Tas noveda vēl nesen preses darbinieku saimē tik rosīgo dzejnieci visai drūmā noskaņā. Atbraukusi šovasar uz Toronto, viņa skumji izteicās: „Es vēlos tikai mieru..." Tagad Lielais Likteļmēģs viņai to beidzot piešķīris...

Alberts Kalniņš

Montrealas DV nodaļas 20 gadi

Kanadas DV nodaļu saimēm, kuras šoruden var atzīmēt 20 gadu jubileju, tagad pievienojusies arī Montrealas DV nodaļa, kas savas darbības atceri rīko 7. novembrī, plkst. 7.30 vakarā Victoria Hall telpās (4626 Sherbrouke W.).

Pirms 20 gadiem Montrealas DV nodaļu nodibināja 35 iniciātori, kas tieši Lāčplēšu dienā, 11. novembrī, sapulcējās vietējas YMCAs telpās, lai ievēlētu pagaidu valdi, kurā par priekšsēdi izraudzīja kalpakieti K. Tirzīti, viņa vietnieku LKOK R. Veckalniņu, sekretāru O. Kļaveniekuku, kasieri K. Deksni un biedrzini Dr. J. Zariņu. Valdi tajā pašā sastāvā vēlāk apstiprināja nodaļas biedru sapulcē.

Tā paša gada Ziemsvētkos nodaļa nosūtīja grūtdieņiem Vācijā pirmās svētku veltes. Sekoja nodaļas atklāšanas sarīkojums un citi plašāki pasākumi sabiedriskās rosmes un palīdzības darba veicināšanai. Pēc nodaļas nodibināšanas Veltas Zariņas vadībā darbību uzsāka arī dāmu komiteja, kas vēlāk izveidojās par vanadžu kopu, ko vēlāk vadījušas Rasma Virkava, Marta Putniņa-Jeķuma, Antonija Bremze, Zigrīda Frīdmane, ilgāku laiku Tatjana Gaile, kas apbalvota arī ar DV zelta nozīmi un Valija Māldere. Vanadžu kopu tagad vada Aina Burtone. Vanadzes, kā tas ir arī citās nodaļās, it īpaši sekmējušas nodaļas sarīkojumus, aprūpes līdzekļu vākšanu, organizējušas dažādas skates, Ziemsvētku tirdziņu un citus pasākumus.

Nodaļa tagad ieguvusi savu laukuma īpašumu, ko dāvājis tās labvēlis A. Janitens. Īpašumā jau uzcelta māja, turpinoties tās iekšējās izbūves darbiem. Nodaļa vienmēr centusies uzturēt labas attiekšmes un sadarbību ar citām Montrealas latviešu sabiedriskām organizācijām un draudzēm. Nodaļas priekšnieka amatu pildījuši plkv. K. Tirzītis, Dr. J. Zariņš, J. Ļavs, O. Kļavenieks, H. Veczviediņš un vairākus gadus J. Norvelis, bet ar pārtraukumu un ilgāk tās pašreizējais priekšnieks J. Gributs. Bez viņa nodaļas tagadējā valdē vēl darbojas: P. Agrums, R. Brāzma, G. Kaniņš, E. Lāsums, J. Leitens, E. Reveliņš, O. Strazdiņš, A. Stigners, Ērika Vitiņa, A. Zeltiņš (apbalvots ar zelta krūšu nozīmi) un Rita Zeltiņa-Zilkalna. Nodaļa pašreiz apvieno 99 biedrus, to vidū 28 vanadzes.

O. Kļavenieks

Montrealas DV. nodaļas dibinātāji. No kreisās: O. Krādziņš, A. Vjakse, J. Saliņš, O. Kļavenieks (bij. nodaļas valdes priekšsēdis), J. Leitens, K. Tirzītis) nodaļas pirmais valdes priekšsēdis), J. Gributs (tagadējais nodaļas vadītājs), I. Skrastiņš un J. Ļavs (bij. nod. valdes pr-dis).

Spriež par kultūras politikas vadlinijām

ALAs UN LNAK KOPSĒDE SIRAKŪZĀS

Amerikas latviešu apvienības un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valžu kopsēdē 24. oktobrī Sirakūzās piedalījās arī ap 20 organizāciju vadītāji vai to pārstāvji no Sirakūzām, Ročestras un Bafalo. No Kanadas uz kopsēdi bija ieradies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, vicepriekšsēdis A. Rāviņš, sekretārs I. Alksnis, valdes loc. J. Mežaks un V. Upeslācis.

Pakavējoties pie Brīvās pasaules latviešu apvienības darbības, nolēma decembrī rīkot rakstveida valdes sēdi, bet līdz 1. decembrim sagatavot darba seku un sakārtot sēdes materiālus. Tā būtu pirmā BPLA rakstveida sēde, varbūt demokratiskāka nekā tās, kad no Austrālijas vai Eiropas ierodas pa vienam pārstāvim, kas dažreiz nevar runāt visas valdes vārdā.

Austrālija ir sagatavojusi memorandu Rietumvācijas un Pad. Savienības varas nelietošanas līguma lietā un to BPLA vārdā nosūtīs vēlas „iet pie tautas". Par Grand Rapidiem nodeva 6 balsis, par Nujorku 2. Rīkotājiem jārūpējas, lai kongresa dienas sesija notiktu Gaŗezerā, kur nokļūtu ar autobusiem. Sēdē apstiprināja Kultūras fonda valdes locekļus un referentus, nenozīmējot vēl amatus. Uz sēdi no Nujorkas bija ieradies arī mākslinieks J. Gailis, kam bija iebildumi pret viena tēlotājmākslas sekcijas locekļa apstiprināšanu.

ALAs pēdējā informācijas izsūtīšanas akcija devusi 400 jaunus biedrus un 16 mūža biedrus. Uz tām ideoloģiskajiem mērķiem.

Preses sanāksmi vadīja komitejas priekšsēdis J. Šimko (Shymko), kas paskaidroja, ka izstādi atklās 2. novembrī plks. 5.45 pēcpusdienā, bibliotēkas telpās. Toronto pilsētas galva V. Denisons aicināts to atklāt, ar pārējo pilsētas valdes locekļu piedalīšanos.

Šimko savā preses konferences runā uzsvēra, ka Kanada šodien ir tikpat daudz apdraudēta no Kvebekas FĻQ separātistiem, kā no komūnistiski noskaņotām grupām.

„Mēs esam apdraudēti gan no kreisi noskaņotiem elementiem, gan arī no labā spārna ekstrēmistiem," viņš deklarēja preses pārstāvjiem un turpināja: „Vienādi vai otrādi — viņu nolūks ir sagraut Kanadas demokratisko iekārtu ar fizisku varu un nekārtībām. Būtu liela kļūda, ja mēs pieņemtu, ka tikai FLQ rada bīstamu iekšpolitisko stāvokli."

Tālāk Šimko norādīja, ka komūnistu taktika ir vienmēr viena izstādes, J. Šimko informēja, pretiniekus par fašistiem un nodevējiem. Atgriežoties pie Ļenina izstādes J. Šimko informēja, ka tā ilgs līdz 13. novembrim un oficiāli sauksies „Leninism Without Makeup". Šis angliskais nosaukums paredzēts kā tieša atbilde agrākai pro - Ļenina izstādei, kas arī bija sarīkota pilsētas valdes bibliotēkā. Pirmo izstādi bija rīkojusi „Progress Books Publishers" ar visai nevainīgu nosaukumu — „Lenin as Humanist". Protams, etniskās organizācijas nebija apmierinātas ar šādu propagandu un rezultātā nāca klajā ar savu pretizstādi, kas solās būt interesanta savā saturā. Patlaban izstādei veltītas grāmatas, zīmējumi, kartes, fotogrāfijas un diapozitīvi. Tā iedalīta 16 nozarēs, aptverot Ļenina dzīves svarīgākos posmus. Šimko uzsvēra: „Lai ar šo izstādi Ļenins runā pats par sevi, viņa domas mums ir pilnīgi skaidras!"

Kā zināms, izstādes rīkošanā piedalās ap 20 Toronto etniskās grupas, un latviešus pārstāv LNAK. Patlaban aktīvākie latvieši pie šī pasākuma ir T. Kronbergs, E. Ziplāns, A. Rāviņš, J. Dreifelds, J. Toms, V. Cinis u. c.

Financiāli šo pretkomūnistisko izstādi atbalsta vairākas etniskās organizācijas un privātpersonas. Latvieši tai ziedojuši ap 200 dol., paskaidro LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, kas ir arī ārējības komitejas viceprieksšsēdis.

Kopsummā saziedoti 1200 dol. šim vērtīgajam pasākumam.

Ja izstāde gūs cerētos panākumus, to cer atkārtot citos kanadiešu centros. J. Šimko vēl paskaidroja, ka sakarā ar šo projektu pastāv nolūks dibināt Kanadas brīvības koncilu (Canadian Freedom Council), kas rūpētos par demokratiskas iekārtas uzturēšanu šajā zemē. Protams, jaunās organizācijas uzdevums būtu arī rūpēties par aktīvu komūnisma apkarošanu ar atklātu informāciju.

Preses konferencē bija ieradies arī latviešu draugs un labvēlis, Toronto pilsētas aldermans Viljams Boitčuks, kura rezolūcijas pamatā šī izstāde var notikt. Viņš informēja preses darbiniekus par nodomu tuvāk iepazīties ar CBC filmu „Nightmare in Red", kas atspoguļo Ļenina dzīvi no revolūcionāra viedokļa.

Nobeigumā kāds no preses pārstāvjiem vēlējās zināt, kādēj kanadiešu prese veltī maz ievērības apspiesto tautu nacionālpolitiskiem sarīkojumiem. Laikraksta The Telegram reportieris nezināja ko atbildēt, bet A. Kalniņš no laikraksta The Toronto Daily Star paskaidroja, ka etniskām organizācijām ir tendence savos sarīkojumos „atkārtoties", citējot grieķu nesenās svinības. A. Kalniņš arī piebilda, ka Toronto Star bijis labvēlīgs Baltijas tautām ar savu neseno Toronto universitātes profesora rakstu par Baltijas valstu okupāciju.

—s

Top pretkomūnistiskā Ļeņina izstāde Toronto

Sakarā ar priekšā stāvošo pretkomūnistisko Ļenina izstādi Toronto pilsētas valdes bibliotēkā, rīcības komiteja bija sarīkojusi preses konferenci ukraiņu namā 29. oktobrī, lai informētu kanadiešu un etnisko laikrakstu pārstāvjus par šīs izstādes tapšanu.

Konferencē bija ieradušies ap 30 jaunkanadiešu žurnālistu, bet tikai viens oficiāls pārstāvis no kanadiešu preses, reprezentējot Toronto pēcpusdienas laikrakstu The Telegram. Laikraksts The Toronto Daily Star bija sūtījis savu fotografu, cerot uz kanadiešu valdības provinces ministru klātieni, bet laikraksts The Globe and Mail nebija turējis par vajadzīgu savu pārstāvi sūtīt.

Neievērojot „plāno" kanadiešu reprezentāciju, visi klātesošie tika sīki informēti par izstādes tapšanu un tās ideoloģiskajiem mērķiem.

Preses sanāksmi vadīja komitejas priekšsēdis J. Šimko (Shymko), kas paskaidroja, ka izstādi atklās 2. novembrī plks. 5.45 pēcpusdienā, bibliotēkas telpās. Toronto pilsētas galva V. Denisons aicināts to atklāt, ar pārējo pilsētas valdes locekļu piedalīšanos.

Šimko savā preses konferences runā uzsvēra, ka Kanada šodien ir tikpat daudz apdraudēta no Kvebekas FĻQ separātistiem, kā no komūnistiski noskaņotām grupām.

„Mēs esam apdraudēti gan no kreisi noskaņotiem elementiem, gan arī no labā spārna ekstrēmistiem," viņš deklarēja preses pārstāvjiem un turpināja: „Vienādi vai otrādi — viņu nolūks ir sagraut Kanadas demokratisko iekārtu ar fizisku varu un nekārtībām. Būtu liela kļūda, ja mēs pieņemtu, ka tikai FLQ rada bīstamu iekšpolitisko stāvokli."

Tālāk Šimko norādīja, ka komūnistu taktika ir vienmēr viena izstādes, J. Šimko informēja, pretiniekus par fašistiem un nodevējiem. Atgriežoties pie Ļenina izstādes J. Šimko informēja, ka tā ilgs līdz 13. novembrim un oficiāli sauksies „Leninism Without Makeup". Šis angliskais nosaukums paredzēts kā tieša atbilde agrākai pro - Ļenina izstādei, kas arī bija sarīkota pilsētas valdes bibliotēkā. Pirmo izstādi bija rīkojusi „Progress Books Publishers" ar visai nevainīgu nosaukumu — „Lenin as Humanist". Protams, etniskās organizācijas nebija apmierinātas ar šādu propagandu un rezultātā nāca klajā ar savu pretizstādi, kas solās būt interesanta savā saturā. Patlaban izstādei veltītas grāmatas, zīmējumi, kartes, fotogrāfijas un diapozitīvi. Tā iedalīta 16 nozarēs, aptverot Ļenina dzīves svarīgākos posmus. Šimko uzsvēra: „Lai ar šo izstādi Ļenins runā pats par sevi, viņa domas mums ir pilnīgi skaidras!"

—s

UZTICIGIE NOSTĀSIES BLAKUS

(Pārnesums no 1. lpp.)

ka, ka ticības mācībai latviešu skolā neesot vietas. Ja mēs vēlamies kādreiz redzēt mūsu dzimteni brīvu, tad mums vajadzētu apzināties, ka tikai Dievs ir tas, kas var atdot latviešiem brīvību," nobeidza archibīskaps.

Dievkalpojumam sekoja draudzes vakars, kurā Jāņa draudzes dāmu komitejas un draudzes darbinieku viesmīlību un sirsnību baudīja ikviens vakara dalībnieks. Ceļojuma piedzīvojumus Eiropā stāstīja prāvests J. Turks. Skaistas un bagātas bija stundas, kas aizritēja kopīgās sarunās un draudzībā.

Konferences otro dienu ievadīja rīta lūgšana, kuru vadīja prof. E. Šmits. Dr. J. Robiņš ziņoja par sinodes komisijas darbu. Tuvākā laikā komisija cer izsūtīt latviešu sinodes statūtus draudžu padomēm. Latviešu sinodes jautājumam veltīja gaŗākas debates. Māc. V. Vārsbergs informēja par Gaŗezeru, kur darbība turpināsies arī ziemā. Gaŗezers „šiimo ar kapitāla mazasinību". Prāvests J. Turks runāja par dāmu komiteju darbu, izceļot tā lielo nozīmi un nepieciešamību draudžu dzīvē. Apgabalā darbojas 605 dāmu komiteju locekles. Tās ieņēmušas un draudžu darbam nodevušas 49.377,15 dol. Pārrunāja arī ārmisijas darbu.

Konference noritēja draudzīgā un labā saskaņā. Svinīgumu tai piešķīra archibīskapa A. Lūša piedalīšanās. Sirsnīgs paldies Sv. Jāņa draudzei ar tās mācītāju G. Straumani, draudzes priekšnieku E. Venteru un čaklo dāmu komitejas priekšnieci I. Runguli.

Māc. Andris Lamberts

ČIKAGAS LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZES GADA SVĒTKI

Čikagas latviešu baptistu draudze 18. oktobrī svinēja savus 63. gadasvētkus. Dievkalpojumu ievadot, mācītājs Valdis Landmanis pakavējās pie draudzes vēstures. Draudzi nodibināja tautieši, kuri ieceļoja ASV īsi pēc 1905. gada nemieriem. Pēc pateicības psalma nolasīšanas lūgšanu vadīja māc. Juris Lamberts. Programmā ar solo dziesmām piedalījās dziedone Vilma Landmane un Marta Cakare, kā arī draudzes koris dir. Rudolfa Kalnmaļa vadībā, nodziedot vairākas dziesmas.

Svētku runu sacija māc. Vilis Vaskis, kas latviešiem pazīstams kā amerikāņu armijas mācītājs. Pirms 28 gadiem māc. V. Vaskis ieradies Čikagā, lai studētu teoloģiju, vēlāk ordinēts Čikagas draudzē, kurā darbojies kā draudzes mācītājs. Viņš runāja par Dieva pavēli. Kad Dievs aicinājis pravieti Ecekiēlu sekot, tad vispirms tam pavēlēja stāvēt uz savām kājām. Ieņemti stāju, jo Dievs nevēlas cilvēkus, kuriem pašiem nav sava mugurkaula un stājas. Katram kristietim ir savs uzdevums, bet vai mēs kā kristieši apzināmies to, kāds ir mūsu uzdevums? Pagājušā vasarā ap 400.000 jauniešu sapulcējās Vudstokā, lai meklētu „dvēseles piepildījumu" narkotiskās vielās . . . Dvēseli apmierina vienīgi Kristus evaņģēlijs. Tamdēļ kristieša pienākums ir — iet un pasludināt Kristus evaņģēliju visiem jaudīm un darīt tos par Kristus mācekļiem.

Dievkalpojumam sekoja draudzības mielasts draudzes sanāksmju telpās, vienojoties Jēzus Kristus mīlestībā.

Māc. Andris Lamberts

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Kādreizējais Bukaišu pagasta Zetu māju saimnieks Žanis Petrovskis 10. oktobrī atskatījās uz aizvadītiem 70 mūža gadiem. Ieceļojot no Vācijas šajā kontinentā, jubilārs vispirms apmetās uz dzīvi Otavā, vēlāk pārceļoties uz Londonu, kur nodibināja savu uzņēmumu — John's motors service. Izveidotās telpas viņš nelieds arī mazākiem latviešu sarīkojumiem.

C.

● Rietumontario universitātes galvenās ēkas priekšā 21. oktobrī notika demonstrācija, lai izteiktu atbalstu Kanadas valdībai par ieņemto stāvokli pret Kvebekas provinces teroristiem. Bija sapulcējušies daži simti demonstrantu. Runāja universitātes rektors Dr. D. C. Viljams, gūstot vispārēju piekrišanu Bija ieradies arī LNAK padomes prezidija priekšsēdis prof. A. Dreimanis ar vairākiem saviem studentiem.

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WHLD raidītājs
(vilnis 1270)
Informācija: tālr. Toronto
261-4218.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Arhibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue

Dievkalpojumi notiek rēgulāri katru svētdienu plkst. 11 dienā.

Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr. Don Mills. Tālr. 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

8. novembrī plkst. 11 dievkalpojums un svētdienas skola; plkst. 9.30 dienā jauniešu sanāksme.

15. novembrī, plkst. 3 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skola.

18. novembrī, plkst. 8 vakarā Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums.

22. novembrī plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skolu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

15. novembrī, plkst. 2 pēcp. 18. novembŗa atcecres dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda pirmiesvētes jauniešu grupai.

22. novembrī, plkst. 2 pēcp. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

BRAMPTONĀ

8. novembrī, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

8. novembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 Lāčplēšu dienas dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. dU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

Dievkalpojumi angļu valodā notiek katra mēneša otrā un ceturtā svētdienā pl. 9.30 rītā.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēterja lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

5. novembrī — pl. 8.30 vakarā First Unitarian Church auditorijā Toronto latv. koncertapvienības 2. koncerts: koloratūrsoprāns Velta Skujiņa no Austrālijas, pie klavierēm V. Treimanis no Čikāgas.

7. novembrī — pl. 7.30 Daugavas Vanagu namā Karavīru daudzinājums. Piedalās H. Miķelsons, E. Beitāne, M. Baruša, J. Barušs un vīru koris Viesturs.

8. novembrī — pl. 4 p.p. Mārtiņu vakars Latviešu namā. Gaujas gaidu sarīkojums.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 52 gadu atcere.

28. novembrī — no plkst. 10—5 pēcp. Ziemsvētku tirdziņš — bazārs Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojumā, 200 Balmoral avenijā.

12. decembrī — plkst. 7.30 vak. koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave. Piedalās A. Vaivode, pie ērģelēm brīvm. V. Kviesis.

30. janvārī — plkst. 7 vakarā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts un balle Columbus zālē Toronto.

3. aprīlī — pl. 8 vakarā Sv. Andreja draudzes koŗa 19. gadskārtējais garīgais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie veči".

SV. KATRĪNA

7. novembrī — DV nodaļas 20 gadu atceres sarīkojums — koncerts 101 Garnet St., St. Catharines, plkst. 7 vakarā.

29. novembrī — Vanadžu kopas gadskārtējais Ziemas svētku tirdziņš plkst. 3 pēcpusdienā 101 Garnet St., St. Catharines.

HAMILTONA

7. novembrī — pl. 7 vak. Hamiltonas Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotais Mārtiņu vakars Latviešu namā, 16 Queen St. N.

Pagrieziens

JURA KRADZIŅA ISSTASTS, NOLASĪTS AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU 11. RAKSTNIEKU DIENAS SIDNEJĀ

Vakar saņēmu vēstuli no Aivara, kuŗā lasīju: „Tu, droši vien, aplūko mazpazīstamas zemes pastmarku un brīnies, kā esmu te nokļuvis.

Šeit iet pavisam traki. Tu jau, droši vien, esi lasījis laikrakstos, ka krievi pēdējā laikā pazaudējuši divdesmit satiksmes lidmašīnas. Tu vari iedomāties, kur tās palikušas. Mums te bija daudz pasažieŗu, bet tikai daļa no Krievzemes, un tie paši tur vairs nevēlējās atgriezties. Tā nu mums paliek tikai lidmašīnas, bet ar to pietiek. Liekas, ka viņu īpašnieki ilgāk tādus zaudējumus nevarēs pārdzīvot un viņiem būs jādomā, kā mūsu prasības piepildīt.

Tu jautāsi, kā es šādai gaisa laupītāju kustībai pievienojos. Redzi, es biju toreiz tajā nelaimīgajā konferencē, kuŗu mums neatļāva rīkot iepriekš paredzētajā vietā. Pēc tam, kad mums to neatļāva, daudzi bija ļoti uztraukušies un neapmierināti ar to, ka mums vajadzēja piekāpties. Visi gribēja kaut ko darīt, bet nezināja kā. Tad mums gadījās viens ar „gaišu galvu", kas pastāsīja, kas jādara. Mēs visi piekritām. Viņš pats kļuva par pirmo latviešu gaisa bandītu. Nu tikai turi īkšķi, lai mums viss labi izdodas.

Nosūtu tev mūsu pirmā gaisa bandīta ceļojuma aprakstu. Viņam gadījās pats lielākais pārsteigums. Neminēšu viņa vārdu, viņš pats raksta trešajā personā. Iedod šo stāstu arī citiem palasīt!"

Un šeit ir atsūtītais stāsts.

☆

Pilots raudzījās viņā un smīnēja.

Tikai pamazām viņš sāka aptvert pilota vārdus. Kaut gan dažādus pārsteigumus varēja pareizi dzēst, tādu atbildi viņš nebija gaidījis.

Lidmašīna likās gaisā sastingusi, kamēr gaŗām logam kā vates pūkas varēja redzēt lidojam mākoņus.

Cik aģārna reizēm ir patiesība. Mēs daudzkārt redzam to, kas nemaz nenotiek. Ir iespējams filmu griezt atpakaļgājienā, un tad skatītājam liekas, ka cilvēki staigā atmuguriski, pircēji veikalā atdod pirkumus, peldētājs iznirst no ūdens un, kūleni apmetis, atgriežas uz lecamās laipas, akmens atgriežas sviedēja rokās. Tādus brīnumus viņš pats savām acīm bija redzējis.

Bet vai tas tik neiespējami? Reizēm arī bēglis atgriežas neatkarību atguvušajā dzimtenē .

Viņš gan bija iesācis kaut ko tādu, ko visi miera un kārtības aizstāvji nosauktu par likuma pārkāpšanu, bet nelikumīgai rīcībai piemēru netrūka ne vēsturē, ne nesenā pagātnē.

„Tevi sagūstīs, tevi sodīs," citi bija brīdinājuši.

„Aplaupītos notiesā, noziedzniekus apbalvo," viņš bija pārgalvīgi ņirgājies pretī.

Un iemesls šai pārgalvīgi fantastiskajai rīcībai? — Viņš agrāk bija smējies par citu runām, par tautiešiem, kas it kā dzīvoja sapņu pasaulē, gaidīdami kaut ko nenoteiktu, nereālu. Līdz vienu dienu kāds viņam bija teicis: „Ko tu mūs vienmēr te kritizē? Ko gan tu pats esi Latvijas labā darījis?" Kad viņš pēc tam bija jautājis, ko tad vajadzētu darīt, runātājs bija atbildējis: „Izdomā pats, gudrinieki!"

Viņš bija sācis domāt. — Bet kā tad citi tās lietas dara? — Atrisinājumam vajadzēja būt. Viņš sāka lasīt gan vēstures grāmatas, gan memuarus, gan žurnālus, gan visjaunākos laikrakstus. — Atrisinājums izvēlās kā nauda no izdilušas kabatas.

Tā nu viņš stāvēja krievu satiksmes lidmašīnā ar pilotu pistoles stobra galā.

Bet pilots — smējās!

Kā gan līdz šim viss bija tik labi izdevies?

Īpato cīņas veidu izlēmis, viņš samērā viegli bija pārliecinājis arī daudzus citus. Vairāki no tiem lidostā bija spieduši viņam roku un solījušies darīt to pašu. Bet viņš bija noraidījis tos, kas piedāvājās dotiės līdz. „Tā būtu izšķērdība," viņš bija teicis. „Lidmašīnu ir daudz. Es nemšu vienu, jūs citas. Visiem pietiks." Norunājis satikties šeit vārdā neminētā zemē, kurp jau pirms vairākām nedēļām bija aizbraukuši citi, viņš, vēlreiz pārbaudījis, vai biļetes un dokumenti kārtībā, bija devies bistamajā ceļojumā.

Viņam nebija īstas jēgas par to, kas viņu sagaida. Drūma un atbaidīga, kā velnu rija, likās satiksmes lidmašīna. Vēl varēja neprātu grozīt.

Viņš apstājās un atskatījās. Redzēdams, ka paliķušie māj viņam ar roku, viņš pacēla roku sveicienam. Pārāk muļķīgi būtu tagad griezties atpakaļ. Kā tad Tots Raiņa lugā ar visiem velniem tika galā. Tam gan bija miroņsvecīte, ko velnus baidīt. Nu jā, bet viņam arī bija kaut kas paslēpts.

Izlikdamies mierīgs kā aktieris pirmizrādē, viņš iegāja lidmašīnā.

Lidmašīnas pāvadones skrēja apkārt kā velnu meitenes: ierādīja vietu, lika piesprādzēties pie sēdekļa, pēc lidmašīnas pacelšanās pasniedza propagandas literātūru, nesa dzērienus. Ne tām, ne citiem pasažieŗiem nelikās aizdomīgi, ka viņš pēc vairākām tasēm krievu tējas piecēlās un atstāja savu vietu.

Gaŗāmiedams viņš piestājās vienai gaisa pavadonei.

„Patīkams brauciens," viņš mazliet piekvēpušā balsī ierunājās.

„O, jūs runājat krieviski," tā nopriecājās un izcēla no kabatas saulespuķu sēkliņu turzu.

„Lai paliek," viņš atbildēja. „Aizvediet mani tagad pie pilota."

„Tur nevar," viņa teica, tad apklusa, sajuzdama ieročа stobru.

„Jūs sapratīsit, ka, ja gadījumā izrādīsit pretestību, man šis ierocis būs jālieto."

Viņa vēl neapjuka. „To jūs nedrīkstat darīt. Lidmašīnā nedrīkst šaut. Jūs tikai pazudināsit sevi un pārējos."

„Tās man vienalga," viņš atbildēja.

Viņa apjuka: „Jūs runājat kā fanātiķis."

„Manas tautas liktenis mani par tādu padarījis," viņš atbildēja.

„Kas jūs esat? Vai šī ir Izraēlas atriebība par arabu nolaupītām angļu lidmašīnām?"

„Nē," viņš atbildēja. „Es esmu latvietis."

„Latvietis?" Bet tā ir mūsu province. Latvijā esmu bijusi. Tur visi dzied un dejo tautas dejas."

„Tā ir ar varu ieņemta zeme," viņš atbildēja. „Tā kā jūsu tautieši manu zemi ar brīvu prātu neatstāj, mums jācīnās tā, kā mēs to spējam. Jūsu lidmašīna pret mūsu zemi."

„Viena lidmašīna?"

„Būs arī citas", viņš minēja, kaut gan vēl nezināja, vai citi viņa piemēram sekos. „Beigās jums Latvijas okupācija iznāks par dārgu. Un tagad — iesim!"

Viņa saprata un nepretojās. Viņš tai sekoja pilota kabīnē.

„Nedariet neko neapdomīgu, tad jums nekas ļauns nenotiks," viņš teica pilotam tā valodā. „Jums jāmaina brauciena virziens. Klausaities uzmanīgi, ko es jums teikšu!"

„Viņš ir gatavs uz visu," gaisa pavadone uztraukta sacīja pilotam. „Viņš ir galīgi traks, un viņš ir — latvietis."

Pilots uzmanīgi pagrieza galvu un skaidrā latviešu valodā atbildēja:

„Nu, tad paldies Dievam! Es jau domāju, ka jūs tur ārzemēs nekā vairs nevarat izdarīt."

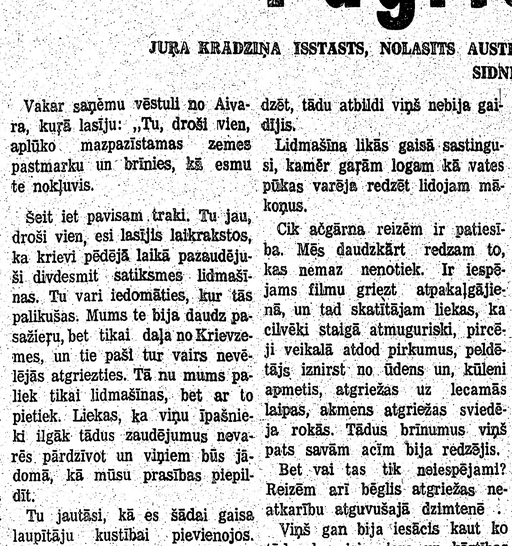

Laikraksta „Latvija Amerikā" dāvināto cepto pīli ar dažādām piedevām saņēma balles polonēzes vadītāja Diana Jablokova-Vorpa, kuŗa to laimēja uz ieejas kartes ar numuru 519.

APSPIESTO TAUTU BRĪVĪBAI

(Pārnesums no 2. lpp.)

un kas pirms un pēc otrā pasaules kaŗa varmācīgi iekļāva savā territorijā Latviju, Lietuvu, Igauniju un padarīja par Pad. savienības satelītiem Čechoslovakiju, Ungāriju, Poliju, Austrumvāciju, Rumāniju un citas valstis, no šo satelītu bazes turpinot izplešanās taktiku Latīnamerikā, Āzijā un Afrikā. Padomju imperiālisms ar savas flotes iespiešanos Vidusjūrā apdraud Vidējos austrumus un Rietumeiropu, bet ar zemūdeņu klātieni Indijas un Klusā okeanā apdraud Austrāliju, ASV un Kanadu. Maskavas imperiālisms cenšas bloķēt ejas izejas centrus no arabu zemēm uz Rietumeiropu un pakāpeniski pārvērš islama zemes Pad. savienības satelītos un nesaudzīgi plāno Izraēlas iznīcināšanu, tajā paša laikā inspirējot jaunatnes revolūciju visā brīvajā pasaulē un apzināti aizkavē Vācijas, Vietnamas un Korejas apvienošanu.

WACL ceturtā konference nosoda padomju koloniālismu un imperiālisma nāvējošos mērķus, tautu pārkrievināšanas un iznīcināšanas centienus, politisku un kultūrālu apspiešanu, vajāšanas, apcietināšanas un ekonomisko ekspluatāciju. Tajā pašā laikā konference atbalsta apspiesto tautu atbrīvošanas centienus, mudina brīvās pasaules valstu valdības un politiskās partijas vērsties pret Pad. savienības izplešanās politiku, apņemdamās darīt visu iespējamo, lai padomju iespaids mazinātos Vidējos austrumos, Āzijā un Āfrikā, alcinot attu-rēties no katra veida sakaru meklēšanas ar Maskavu un Pekingu.

Konference atzina, ka pasaules sabiedriskā doma, valstu savstarpējās attieksmes un nemorālā nosliece mākslas laukā veido jaunatnes pasaules uzskatu, kādēļ tā, dzīvojot šajā chaotiskā vidē, nespēj rast ideālus un priekšzīmi no vecākās paaudzes dzīves veida. Komūnisti izmanto situāciju, iepazīstinot jaunatni ar sentimentālu radikālismu un veicina komūnisma viltus mācības izplatīšanos brīvās pasaules jaunatnes vidū. WACL ceturtā konference nolēma sniegt pozitīvu atbalstu Pasaules jaunatnes pretkomūnistiskajai līgai, ieteicot tai izstrādāt darba plānu, kas veicinātu saprašanos dažādu tautu jauniešu vidū un vērst jaunatnes uzmanību uz apspiesto tautu jaunās paaudzes problēmām.

Ievērojot apstākli, ka apspiestās tautas iespējamību robežās vēro notikumus brīvajā pasaulē, seko apspiesto tautu brīvības cīnītāju darbam un gaida ziņas par šīs cīņas sekmēm, konference nolēma veicināt Brīvības centra Seulā, Korejā, aktivitāti, piesūtot informāciju par notikumiem padomju okupētajās un komūnistu apspiestajās zemēs, kā arī informāciju par politiskajiem notikumiem brīvajā pasaulē, kas būtu attiecināmi uz apspiesto tautu brīvības centieniem. Filipīnu ģenerālis Gonzales papildināja rezolūciju ar ierosinājumu ievadīt sarunas ar filipīnu raidstaciju Veritas eventuāliem raidījumiem aiz dzelzs aizkara.

Izdevēji —

MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta tehnikā

ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.

491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.

TEL.: 921-7121 (Code 416)

VIENREIZĒJA IZDEVĪBA
iegādāties kultūrvēsturiskās un vienreizējās
Tālivalža Dangava
stāstu grāmatas
"Strandējušo Sala"
vēl atlikušos eksemplārus. Gliti iesieta. 600 lappušu.
Cena tikai $5.90

Šī grāmata uzskatāma par retumu latviešu literātūrā ne tikai savdabīgā satura, spilgto Dienvidamerikas vides tēlojumu, krāšņā kolorīta, neparastu cilvēku rakstura zīmējuma, drāmatisku un traģisku likteņu ainojumu, kā arī autora smalkā stila dēļ, bet jo sevišķi tādēļ, ka tā ir pāragri mirušā rakstnieka pirmā un pēdējā grāmata. Tādēļ tā nedrīkst trūkt neviena literātūras drauga grāmatu plauktā.

Daudzi atzīst, ka šī grāmata glabājama, iesiēgta skapī; daudzi to atzīst par diskutējamu un ieteic izlasīt visiem, bet visi to daudzina par vērtīgu, jo tā dod ieskatu intelektuāla rakstnieka spējās izteikt lietas īstajos vārdos, taču tik smalkā valodā un veiklā gudrībā, ka šo darbu lasot, lasītājs pats visu pārdzīvo līdz beidzamam sīkumam.

PIEPRASIET ŠO GRĀMATU!

Daugavas Vanagu Grāmatnīcai, 491 College St., Toronto 174, Ont., Canada:

Lūdzu piesūtīt ..... eks. „STRANDĒJUŠO SALA".

Samaksai pievienoju $ .....

Vārds, uzvārds: .....

Adrese: .....

.....

Datums: ..... Paraksts .....

Šenleja firmas dāvinātu liķieŗa pudeli Preses ballē Toronto Ainim Freimanim (pa kreisi) pasniedza A. Vinčels par to, ka viņš nebija baidījies dejot ar Preses pīli (aiz mugurē).

PADOMJU TERRITORIJĀ IEMALDĪJUSIES AMERIKĀŅU LIDMAŠĪNA

Padomju ziņu aģentūra TASS ziņoja, ka 22. oktobrī ASV lidmašīna ar diviem ģenerāļiem sliktos laika apstākļos nomaldījusies rutīnas lidojumā virs Turcijas un nolaidusies Armēnijas padomju republikā, tuvu Turcijas robežai, tā pārkāpjot Pad. Savienības gaisa telpu. Lidmašīnā atradies ASV ģenerālmajors Edvards Šerers, amerikāņu militārās misijas vadītājs Turcijā ģenerālmajors Klods Monro Makverī, militārais palīgs ASV sūtniecībā Ankarā lidotāju majors Džēms Rasels un Turcijas pavadonis plkv. Danelī. Lidmašīna nolaidusies bez starpgadījumiem un visas četras personas nav cietušas. Pad. Savienība gadījumu noskaidro.

ASV sūtniecība Maskavā lūgusi abus ģenerāļus atbrīvot, kā arī satikšanos ar pārējiem amerikāņiem. Vašingtonā domā, ka Pad. Savienība paturēs abus ģenerāļus kā ķīlniekus, lai pierunātu Turciju izdot abus lietuviešus, kas piespieda padomju lidmašīnu nolaisties Turcijā nedēļu iepriekš. Līdz šim Turcija bija noraidījusi Maskavas prasību atgriezt Pad. Savienībā abus lietuviešus, tēvu un dēlu, kuŗi gaisa cīņā nošāva padomju stjuartesi un ievainoja abus lidotājus.

Uz Maskavu 26. oktobrī izlidoja divi ASV konsulārie pārstāvji, lai satiktos ar amerikāņu ģenerāļiem, kuŗus padomju iestādes liedzas izdot, cerot piespiest Turciju izdot abus lietuviešus.

Dienu vēlāk, 27. oktobrī, telegrammas vēstīja, ka nolaupīta otra padomju lidmašīna. Sasaistītam pilotam uzmaukts galvā maiss, pēc kam uzbrucēji novadījuši lidmašīnu pāri Turcijas robežai uz Melnās jūras piekrastes pilsētu Sinopi. Nolaupītā padomju Aeroflot lidmašīna atradusies vietējā lidojumā starp padomju pilsētām Serču un Krasnodaru. Lidmašīnas nolaupītāji identificēti kā 20 g. vecais Nikolajs Ginlofs un 25 g. vecais Vitalijs Posderijs, abi ir studenti. Viņi lūguši Turcijā patvēruma tiesības.

Kremlis joprojām uztur apsūdzību par Pad. Savienības gaisa telpas pārkāpšanu, piezīmējot, ka pēdējos trīs gados tas atkārtojies vairāk nekā desmit reižu, tā asi sakāpinot diplomātiskās attieksmes un sarunas par amerikāņu armijas virsnieku izdošanu, kas aizturēti Armēnijas padomju republikā. ASV konsulāriem pārstāvjiem Maskavā ar lielu vilcināšanos izsniegta atļauja apmeklēt gūstā turētos virsniekus.

Protestējot par „nelikumīgo ielaušanos", bet nedodot nekādus norādījumus, ka aizturētos amerikāņus atbrīvos, Maskava tā vietā atgādinājusi ASV un Turcijai Fransa Pauela katastrofālo U-2 izlūklidmašīnas lidojumu pirms 10 gadiem un brīdinājusi, ka šāda „provokatoriska amerikāņu rīcība ir savienota ar bīstamām konsekvencēm". ASV sūtniecība Maskavā lūgusi tulītēju amerikāņu virsnieku atbrīvošanu, apzīmējot gadījumu par gluži saprotamu nejaušību. Pad. Savienība atbildējusi, ka noskaidros, vai lidojums nav daļa no „paplašinātām militārās izlūkošanas aktīvitātēm", ko ASV izdarot „vairākus gadus tiešā padomju robežu tuvumā, izlietojot šim nolūkam militārās bazes kādā citā valstī, šajā gadījumā Turcijā".

Paskaidrojumā apgalvots, ka amerikāņu aktīvitātes ir „atklāti naidīgas Pad. Savienībai" un ka „ASV militārās bazes visapkārt Pad. Savienības robežām ir visnopietnākais drauds abu valstu attiecsmēm". Maskava apsūdz Ankaru, ka tā atļāvusi ASV izlietot bazes Turcijā, ieskaitot bazes Ingirlikā, no kurienes izdarot „izlūkošanu un citas naidīgas akcijas pret Pad. Savienību un citām Vidējo austrumu valstīm".

Agrākais Turcijas drošības policijas priekšnieks Ankarā izsacījis aizdomas, ka lidmašīna, kuŗā atradušies amerikāņu ģenerāļi, varbūt ievilināta Pad. Savienības gaisa telpā, lai apmainītu viņus pret abiem lietuviešiem, kas nolaupījuši padomju pasažieŗu lidmašīnu, lai aizbēgtu uz Turciju. Agrākais slepenpolicijas priekšnieks Turcijā Celals Karasapans, kas bijis amatā no 1958—7960. gadam, izsacījies, ka 1950-os gados noticis līdzīgs incidents, kad ASV militārā lidmašīna ievilināta Pad. Savienības telpā ar viltotiem radiosignāliem. Celala Karasapana izteicienus ievietojis Turcijas dienas laikraksts Zafer.

DV apgādā iznākusi

Prof. P. Jurevičs
refleksijas par latvisko eksistenci

DZĪVE UN LIKTENIS

Saturs:

Pilnvērtīga dzīve. Kāpēc mēs gribam palikt latvieši? Kultūra un tauta. Pie kā turēties? Mūsu nacionālo centieni pamati. Kā dzīvot un izturēt. Kas jāsaka cilvēkiem? Snobisma varā. Jaunatnes veidošanās. Mūsu trimdas tautas pastāvēšanas nosacījums. Turēšanās pie tēvzemes. Eiropas šarms. Kultūras dienu nozīme. Kultūras bardzība. Pārdomas latvju tautas sēru dienā. Izlīgšana ar dzīvi.

158 lpp. Vāku zīmējis Alfreds Jaunzems.
Gliti iesieta maksā $4.20

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

PASŪTINIET SAVIEM PIEDERIGIEM UN PAZIŅĀM PĀRTIKAS PAGAUGSAIŅUS

2—2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, bruto 10 kg 21.40

6—Baltie kviešu milti vai cukurs (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes, bruto 20 kg 27.40

8—18 kg manna, vai rīsi (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) bruto 20 kg 29.50

11—0,5 kg sviests, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 80 cigaretes, bruto 5 kg 27.50

12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 43.60

13—2 kg sviests, 1,5 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, bruto 10 kg 42.30

14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 73.00

15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēts filē, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bruto 10 kg 45.00

16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 79.00

20—1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēts filē, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 g kakao, 454 g medus, 60 cigaretes, 10 kg 35.00

21—iepriekšējais sainis dubultots, ar 200 cigaretēm, 20 kg 60.80

22—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr. „Nescafé", 300 gr šokolāde, 225 gr. šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 25.50

23—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots 38.80

24—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karmeles, 20 svecītes un 60 cigaretes 32.80

25—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr saldās mandeles 55.50

26—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 500 gr sviests, 500 gr siers, 2,5 kg šķiņķis, 454 gr kakao, 200 gr kafijas konc., 1 kg jaukti rieksti, 400 gr marcipāns vai halva, 500 gr piparkūkas, 454 gr luksa karameles, 20 svecītes, vai cigaretes 42.00

27—iepriekšējais sainis dubultots ar 200 cigaretēm 73.00

31—9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviests, 2 kg cūku tauki, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafija, 1 kg žāv. augļi, 2 kg manna, 1 kg rīsi, 225 gr šokolādes karameles, 200 cigaretes 43.00

46—5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 200 g sausais raugs, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 g siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 g pudiņa pulveris, 320/400 g zupas koncentrāts, 200 g pipari, 200 g lauru lapas, 50 g vanillas cukurs, 38 mārc. ..... $ 40.00

Cigaretes paraugsaiņiem pievienojam pēc pasūtinātāja vēlēšanās — Chesterfield, Camel vai citas.

LIDSAINIS BEZ PIEMAKSAS 47
steidzamības gadījumos

320/400 g zupas koncentrāts, 500 g sviests, 100/150 g krējuma pulveris, 225/350 g kakao Nesquick, 10/150 g tējas koncentrāts Nestea, 50 g vanilijas cukurs, 100 g kanēlis, 100 g pipari, 100 g virces, 100 g lauru lapas, 40 g vīnogu cukurs, 200 g sausais raugs, 170/270 kausēts siers (6 daž., Dānijas vai Šveices), 100 g šokolāde, 20 gab. cigaretes ..... $ 24.70

Šim sainim var pievienot 1 nailona lietusmēteli, tad saiņa cena ..... $ 38.70

PASŪTINĀMI

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

Iepazīstieties ar plašāko un kopš 20 gadiem regulāri iznākošo

Daugavas Vanagu Mēnešrakstu!

Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.

Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literatūrai, mākslai, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktuālitātēm.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5.50, atsevišķs numurs $1.00.

Pasūtināms: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

Lielākais un labākais veikals Kanadā speciāli
EIROPIEŠU DELIKATESĒM
vislabākā kvalitāte, plaša izvēle un mērenas cenas

tip-top MEATS
delicatessen

1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
(Sheppard Avenue / Don Valley Parkway)

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

Turner & Porter
APBEDIŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

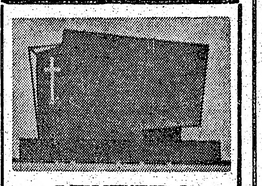

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-0251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8239.

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1650 VICTORIA PARK AVE. SCARB.
TEL. 759-0266

LATVIEŠU NAMS
491 College ielā, Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām
■ Kāzu viesību galdus ■
Tel. 922-2931

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Vēlos iepazities ar kungiem no 40—50 g. v.
Lūdz rakstīt šim laikrakstam
Oferte: VENTA

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa $2.00 par 1 m ēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Leonīds Slaucītājs — Dziesmas solo balsij un korim $5.00
Dziesmas solo balsij: Lūgšana. Akmens. Būšu pie tevis, mana zeme. Draudzība. Meitene. Abelziedu laikā. Neteic manim vārdu daudz. Mūsu zeme. Koŗa dziesmas: Zvaigžņu lietus. Velte. Mocekļi.

Deju mūzika. DV izdevums — tikai stereo $6.50
I — Rudzupuķu zilas. Mans mīļais draudzīg. Ar tevi uz debesīm. Klarnetista lāsts. Kaprijas zvejnieks. II — Lichtenšteina polka. Trīs vītušas rozes. Mazā Havajas meitene. Ak tu, mans gaišais draugs. Par godu latvju meičām.

Akordeona mūzika Nr. 2 ..... $5.00
Izpildītāji: Viktors Nāruns, Mario Tacca, Jurgen Lochter, Gerard Grisey un Hodnicki ar Darrow.

Akordeona mūzika Nr. 3 ..... $5.00

Zanis Zentiņš — Jūras vaidi $5.50
pie klavierēm Vera Leinvebers
I — Jūras vaidi. Pie pēdējā pļāvuma. Mans namiņš. Dzimtene. Rudzu puķu vainadziņš. Jurka, puika Madi ķēra. Bērnība. Brīnos es. Rudeņa ziedi. Balta bērza šūpolīte. II — Skatait, jaudis. Sīkie pirkstiņi. Zeltītās lapas. Aizsmaržoja baltās ievas. Tā ietu. Nakts tik skumja. Aizejot. Meži šalc. Karavīri bēdājās.

Tautas dziesmas un dejas ..... Stereo $5.50
I — Līkumdeja. Āvu, āvu baltas kājas. Es uzkāpu kalniņā. Dzied, māsiņa, skaistu dziesmu. Dancot gāju ar meitām. Jautrāis pāris. Ventiņu zvejnieku deju dziesma. Upe nesa ozoliņu. Plakanais dancis. II — Maģais dancis. Ziedēj' rozes, magonītes. Es mācēju danci vest. Es bij' maza meitenīte. Ekusēze. Sarabumbals. Kur tu teci, gailīti manu? Sidrabiņa upi bridu. Andžiņš. Man' bālīņi stipri vīri.

Junda $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīva. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Milētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 ..... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontraltš.

Kalvis $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīvs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Bikeris miroņu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūketies. Sniga sniegi, putināja.
Stereo 1003

Tu sapnis esi $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Rītos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 ..... $5.50
I — Pēdējais pļāvums, Lietutiņš līst, Diena beidzas, Šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Maza bij tēva novadiņā, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Sprigulīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 ..... $5.50
I — Laimiņai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, driz pie Dieva, Mēs devipi bālelīni, Kas tur kliedza, Ūpe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli vīri, mazi vīri, Dancija māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Skataities, jauni jaudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 ..... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktis, Kokteilis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Sulu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Sniegpulteni.

Latvian Music LP 35 ..... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilcienā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pasta izdevumiem Kanadā jāpieskaita 50 centi, 75 c uz ASV.

Pieprasāmas DV GRĀMATNICĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

Grāmata, ar ko ikvienam latvietim ieteicams iepazīties!

DAUGAVAS VANAGU APGĀDĀ iznākusi
Aleksandra Tomsena

Cilvēcības vārdā

Sarkanā krusta ārsta gūsta gadi Vorkutā.

Autors ir Dānijas sarkanā krusta ārsts, kurš II pasaules kara laika beigās, darbodamies Berlīnē, aizvests uz Pad. savienību, kur bez tiesas vārdzināts Butirku cietumā un vēlāk deportēts. Autors spilgti apraksta padomju birokratiju, komūnisma kodolu, pretrunīgos likumus un soda nometnes. Gūstā strādādams par ārstu, viņš iepazīstas ar latviešu paligārsti Oliti Priedi, kuras nāves sods pārvērsts 10 gadu spaidu darbos. Viņš iemīl Oliti, bet tiek no viņas šķirts. Pēc 10 necilvēcīgu moku gadiem, pārvarot pēdējos šķēršļus, ģimene Dānijā sāk jaunu, brīvu dzīvi.

Kaut grāmata iznākusi 1961. gadā, tās saturs pilnībā apstiprina un papildina nesen no Pad. savienības izbēgušā rakstnieka Kuznecova liecības brīvajā rietumu presē par apstākļiem sarkanajā imperijā, kas vēl šobaltdien nav mainījušies.

„Cilvēcības vārdā" ar autora atļauju tulkojusi Silvija Ancāne. Glīti iesieta 344. l.p.p. **Cena $8.50.** Grāmatnīcām atlaide.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

DV apgādā iznākušas:
Tonijas Krūkas
UNIFORMA
$5.50
Autore še ietvērusi 9 stāstus un tēlojumus. Gar lasītāja acīm defilē dažādu uniformu nēsātāji. Tur ir gan aizsargu, gan Latvijas armijas virsnieku, vācu vai amerikāņu uniformās tērpti vīri. Iejūtīgi autore zem katras uniformas uztaustījusi drosmē vai bailēs, lepnumā vai pienākuma apziņā pukstošo sirdi.

Pēteŗa Aigara
Nemirstīgais nemiers
romāns
(„Atkusnis sākās oktobrī" II daļa)
$5.50
Autors spraigā stāstījumā tēlo cilvēku alkas pēc brīvības un lielo uzupurēšanos brīvības labā pret apspiestību. Ļoti skaisti autors sarežģī cilvēku likteņus, liek tiem cīnīties, lai brīvības lāpa varētu degt vēl gaišāka.

Pasūtinot DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada,
ABU GRĀMATU KOPIGĀ CENA $10.00

Lūdzu piesūtīt UNIFORMA un NEMIRSTĪGAIS NEMIERS
Samaksai pievienoju $10.00
Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Datums ..... Paraksts .....

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

T. Krūka — Uniforma, stāsti	$5.50
P. Aigars — Nemirstīgais nemiers, rom.	$5.50
A. Niedra — Rīga dienās, nedienās, rom.	$5.50
V. Hermane — Bez Tevis, dzej.	$3.20
J. Turbads — Ķēves dēls Kurbads, pasaka	$4.00
A. Eglītis — Cilvēks mežā, rom.	$6.00
G. Janovskis — Nelūgtos ciemos, stāsti	$5.00
E. Blanks — Latvju tautas ceļš uz neatkarīgu valsti, kultūrvēsturiska apcere	$4.00
A. Voitkus — Ceļi tāli, ceļi tuvi	$5.80
V. Rulliņa — Soli pa solim, rotaļās, dančos un dejās	$5.00
Z. Liepa — Gaismas sijātājs, dzejoļi	$4.00
T. Zeltiņš — Antiņš debesīs meklē latviešus, rom.	$5.80
M. Bukis — Francis Kemps	$7.00
Dieva kokle — Latv. reliģ. dzejas antoloģija	$8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds	$6.00
E. Aistars — Evita, rom.	$4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom.	$5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan	$5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz.	$3.50
E. Dēliņš — 69 stundas	$6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži	$12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II	$5.80
J. Akurāters — Aizlaika straumes	$5.50
E. Spēks — Es redzēju jūriņā	$5.30
Valdis — Staburaga bērni	$3.80
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets	$2.80
T. Ķikauka — Putni, rom.	$4.20
Latgaļu tautas dziesmas (notis)	$5.50
Indra Gubiņa— Rītdiena neskaitās	$4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej.	$4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā	$8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom.	$4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom.	$5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej.	$2.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm.	$3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, reflekasijas	$4.20
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti	$4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom.	$5.50
J. Aukšķāps — Zinātnei un tēvijai	$4.50
A. Dziļums — Celmlenieki, rom.	$5.80

Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE ST., TORONTO 174, ONT.

†

Dzejniece

Elvīra BICKA-LEJA

1970. g. 29. oktobrī negaidīti un pāragri aizsaukta viņsaules ceļos.

Sērās

Latviešu Preses Biedrības Kanadas kopa

★ Skolēnu demokratijas līga 29. oktobrī rīkoja masu sanāksmi Toronto, lai iesniegtu provinces valdībai pieprasījumu pēc studentu (skolēnu) tiesību likuma. Ģimnazisti pieprasa tiesības „noteikt katra interesēm un spējām vislabāk piemērotu mācību veidu; runas, pulcēšanās, publikāciju, sirdsapziņas un domu brīvību; patvaļīgu viņu „privātības" traucēšanas, kā arī pazemojošu sodu izbeigšanu un tiesības piedalīties skolu pārvaldē. Līgas „prezidents" ir Berijs Veislederes, kas ar 10 valdes locekļiem sūdzas, ka skolās var gan pulcēties sporta u. c. nodarbībām, bet trūkst iespēju kopīgi pārrunāt „sociālus" jautājumus, kā Vietnamas karu, Vidējo austrumu problēmas vai apkārtnes piesārņošanu.

★ Liberāļu 10 gadu valdība Ņubransvikā beigusies. 26. oktobra vēlēšanās no 58 vietām parlamentā konservatīvie ieguva 32, bet jaundemokrati — nevienu. Piejūras provincēs šī ir otra valdību maiņa šai mēnesī: 13. oktobrī Jaunskotijā konservatīvie zaudēja liberāļiem ar Žeraldu Rīgenu (Regan) vadībā. Ņubransvikas jaunais premjērs ir 39 gadus vecais advokāts Ričards Hetfilds, ko pirmoreiz ievēlēja valdībā 1961. gadā. 1967. g. viņš atteicās no ģimenes uzņēmuma vadības, nododamies vienīgi politikai. Hetfilda valdības pārņemšanas solījumi ir: vispārējās veselības aprūpes ieviešana, strādnieku un darba devēju attieksmju nokārtošana, kā arī provinces pilsoņu ciešāka iesaistīšana politikā.

★ Toronto humānistu apvienība, kuŗas kādreizējais priekšsēdis bija nelaikis Ontario gubernātors Keilers - Makejs, pārrunās ar Ontario izglītības ministru Dēvisu iestājusies par ticības mācības izņemšanu no pamatskolu programmas, tai vietā „informējot" bērnus par dažādajām pasaules reliģijām vēstures un literatūras stundās. Apvienība arī ieteic vidusskolās 11. un 12. klasē ievest salīdzināmo reliģiju mācību. Dēviss norādījis, ka izglītības departamentam ir grūtības ar ticības mācības programmas izstrādāšanu pamatskolām, jo bērniem tai vecumā grūti izprast atšķirības reliģijās. — Humānisti izpalīdzīgi ieteikuši ticības mācību pagaidām vispār svītrot, jo pašreizējā sistēma varot bīstami ietekmēt bērnus un tos pagalam apmulsināt. Toronto humānistu apvienību, kuŗā še ir tikai 75 biedri, bet pārējā Kanadā 1200, vada Džeks Gazans.

★ Britu tirdzniecības atašeja Džēma Krosa dzīvesbiedre Barbara CKLM raidītājā lūgusi teroristus nekavēties ilgāk ar viņas vīra atsvabināšanu. Lūgumu raidīja dažas stundas pēc Kvebekas valdības solījuma samazināt „drošības aizsardzību" sakarā ar kidneperu nogādāšanu Kubā.

★ Ārsti - speciālisti Kvebekā nedomā atsākt strīdu ar valdību, kamēr politiskais apvārsnis nav noskaidrojies, bet klusībā daudzi no viņiem gatavojas Kvebeku pamest, liecina Kvebekas mediķu apvienības priekšsēdis Dr. Vlodeks, kuŗš vada arī chirurģisko pētījumu nodaļu Makgila universitātē. Pirms streika izbeigšanas Montreālā, Kvebekas pilsētā, Čikutimi u. c. norisinājušies ārstu „vajāšana" — daudzi nepatīkami incidenti, draudi ārstu ģimenēm u. tml. Viss tas radījis nemieru un nospiestību, tā ka nākamajā vasarā, stāvoklim nemainoties, paredzama liela apmēra speciālistu „izceļošana" no Kvebekas.

—ns

◐ Dienvidslavijā apcietināts un nodots tiesai 60 g. v. autorūpniecības strādnieks Radovans Mirkovičs, kas pirms dažiem mēnešiem no Sv. Katrīnām, Kanadā, atbraucis uz dzimteni apmeklēt savus piederīgos. Viņš apvainots, ka piedalījies 7 Tito partizānu nogalināšanā, 1942. gadā cīnoties karaliskajās četniku karaspēka daļās.

Prezidents Niksons novelk baltos cimdus

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Nemēģināsim jau priekšlaicīgi izlēt 3. novembŗa vēlēšanu iznākumu. Kaut politisko komentātoru vairākums apgalvo, ka demokratu un republikāņu spēku samērs tautas vietnieku namā un arī senātā neko nemainīsoties, viņi tomēr pasvītro to, ka pēc vēlēšanām var sagaidīt jaunus spirgtākus vējus abās šajās likumdošanas iestādēs. Republikāņi vēlēšanu priekšvakarā bija pārliecināti, ka tiem izdosies dabūt nepieciešamo majoritāti vismaz senātā. Arī tas būtu jau liels solis tuvāk daudzu prezidenta nodomu sekmīgākai un ātrākai īstenošanai.

Priekšvēlēšanu kampaņā Niksons amerikāņiem atgādināja rūgto patiesību, ka nav citas iejas kā jānovelk baltie cimdi un pašu ASV dzīvības interesēs ir jātiek beidzot galā ar problēmām, kas kā ļauna slimība apdraud valsts veselīgo organismu un pilsoņu drošību.

Bija laiks, kad amerikāņu pilsoņu brīvības, augstais dzīves standarts un šķietamā perfektā demokratiskā valsts iekārta pārējai pasaulei bija gandrīz nesasniedzams sapnis. Amerikāņi arī vietā un nevietā dižojās ar savu sapņa īstenošanu. Ir jāatzīst, ka gan tas varēja notikt, ka laika tecējumā lielais amerikāņu sapnis ir pārvērties jau gandrīz par murgu.

Kad vēlēšanu priekšvakarā prezidentu Niksonu Kalifornijā pašu amerikāņu huligānu bars gandrīz nomētāja akmeņiem, tad droši vien pat visapolitiskākiem pilsoņiem beidzot atdarījās acis. Neviens no kreiso radikāļu studentu sviestajiem akmeņiem gan neķēra prezidentu, bet šie akmeņi un revolūcijas sludinātāju lamu vārdu izvirdumi varbūt trāpīja ASV pašā sirdī.

Kas stāv aiz tā dēvēto kreiso radikāļu aktīvistu mugurām? Kas ir šo radikāļu vadoņi? Cik liels ir viņu skaits? Ko viņi īsti grib panākt?

Amerikāņu tauta pamazām sāk atskārst, ka kreisie radikāļi nav ideālisti, ka tie nav labākas taisnības un tiesību apustuļi. Šīs indīgās sēnes nav izdīgušas tikai Vietnamas konflikta vētras rezultātā. Tauta apzinās, ka šīs mušmires ir kultivētas kaut kur ārpusē. Tā ir komūnistu piektā kolonna, ko vada rūpīgi sagatavota fanātisku komūnistu saujiņa. Tādēļ nav brīnums, ka šiem pretvalstiskiem elementiem patiesībā nav nekāda atbalsta amerikāņu tautas vairākumā. Pametot skatienu pagātnē, ir jākonstatē, ka demokratu partijai, kas ilgus gadus dominēja ASV politiskajā arēnā, ir jānes zināma atbildība šo radikālo elementu dzemdēšanā. Jau no 1932. gada, kad Rūzvelts pieteica amerikāņiem savu jauno saimniecisko programmu, tā dēvēto „New deal" plānu, liberālisma un iecietības pavēni izperinājās pirmie pašu amerikāņu pretvalstiskie dzeguzēni. Lai atceramies tikai to, ka bēdīgi slavenajā Jaltas konferencē Ruzvelta tuvākais politiskais padomdevējs bija Aldžīrs Hīss. Toreiz vēl maz pazīstams republikāņu politiķis, Ričards Niksons apgalvoja, ka Hīss ir komūnistu aģents. Vēlāk tiesā pierādījās, ka Niksonam bija taisnība un Hīsu par nodevību notiesāja uz vairākiem gadiem cietumā. Šodien Niksons ir ASV prezidents, un pagājušā nedēļā viņš nebaidījās vārda tiešā nozīmē pieteikt karu komūnistu vadītiem un iedvesmotiem kreisiem radikāļiem.

Studentiem vieta ir pie grāmatām", teica prezidents. „Tiem, kas to neiegaumēs, tiem, kas grāmatu vietā ķersies pie akmeņiem un ierocīm, ir jārēķinās ar konsekvencēm. Īstā vieta viņiem ir aiz restēm, tāpat kā kuŗam katram noziedzniekam, kas pārkāpj likumu un apdraud citu pilsoņu tiesības un brīvību."

Pēc 3. novembŗa vēlēšanām prezidentam Niksonam stāv priekšā arī otrs nepateicīgs, bet svarīgs uzdevums — darīt galu noziedzību vilnim, kas iezīmējis vienu no neglītākajiem vaibstiem ASV sejā. Gandrīz grūti ir ticēt skaitļiem, ka pēdējo 11 gadu laikā ASV iedzīvotāju skaits ir pieaudzis par 13%, bet tajā pašā laikā noziedzību skaits ir pavairojies par 148%, citiem vārdiem, pēdējo 10 gadu laikā noziedzību skaits ASV ir vienpadsmitkāršojies. Kā tas varēja notikt? Akadēmiķiem, politiķiem un sociologiem ir vismaz pusducis dažādu izskaidrojumu. Varbūt, ka taisnība ir tiem, kas apgalvo, ka piedauzības akmens ir neattaisnojamā tiesu iestāžu iecietība un iesākto procesu izstiepšana garumā. Pagājušajā mēnesī prezidents Niksons parakstīja likumus, kas ir pirmie soļi gala darīšanai nenormālajam stāvoklim.

Al Kapone un citi slaveni amerikāņu gangsteri trīsdesmitajos gados bija pārvērtuši Čikagu par pasaules noziegumu mētropoli. Šodien nedrošākā pilsēta ASV, cik tas arī neticami izklausītos, ir valsts galvaspilsēta Vašingtona, un noziedzību skaita ziņā tai blakus stāv Oklande Kalifornijā. Tas nenozīmē, ka leģendārie Čikagas gangsteri būtu pārcēlušies uz Vašingtonu. Organizēto noziedzību sindikāts vēl joprojām pastāv ASV un tas ikgadus paliek bagātāks par 20 biljoniem dolaru. Noziedzības ASV gadā izmaksā neticamu summu — 51,1 bilj. dol., t.i. 5% no valsts produkcijas kopīgā skaita. Organizēto noziedzību sindikāts ikgadu no nelegālām derībām vien ieņem 15 bilj. dolaru. Narkotisko vielu tirdzniecība šiem noziedzniekiem dod 2,2 bilj. dolaru, transportu aplaupīšana 0,9 bilj. dol., augļošanas operācijas — 0,5 bilj. dol. un prostitūcija 0,4 bilj. dol.

Saimnieciskie uzņēmumi kukuļos gadā izdod 5 bilj. dol. Par 3 bilj. dol. šos uzņēmumus apzog pašu uzņēmumu darbinieki, kamēr profesionāli zagļi nodara 2 bilj. dolaru zaudējumus. Vandālisms izmaksā 1,5 bilj. dolārus un jaunprātīga dedzināšana 1,1 bilj. dol. Še jāpiezīmē, ka garnadži lielajos preču veikalos ikgadu nozog dažādas mantiņas 0,5 bilj. dol. vērtībā. Slepkavības, huligāniski uzbrukumi izteicas 2,1 bilj. dol. liela skaitlī. Piedzēruši auto mašīnu vadītāji valsts saimniecībai sagādā zaudējumus 2 bilj. dol. apmērā.

Cīņā pret noziedzībām valsts izdod 8,6 bilj. dol. gadā, kas sadalās 5 bilj. dol. policijas spēku uzturēšanai, 1,8 bilj. dol. cietumiem un 1,8 bilj. dol. tiesu uzturēšanai. Bez tam amerikāņiem 5,5 bilj. dolarus gadā izdod privātām drošības aģentūrām, kas gādā par papildus uzņēmumu apsardzību un uzraudzību.

Noziedzību vilnis visvairāk skar tieši pilsētu iedzīvotājus un pēdējo gadu desmitu straujā urbanizēšanās ir varbūt nozīmīgākais faktors noziedzību skaita pieaugšanā.

Federālās valdības uzraudzības iestādes nupat publicējušas zīmīgus skaitļus par noziedzību skaitu ASV lielākajās pilsētās. Šī drūmā statistika aptver pilsētas ar pāri par 250.000 iedzīvotājiem un liecina, cik slepkavību, laupīšanas, izvarošanas un citi noziedzīgi uzbrukumi pilsoņiem pagājušajā gadā skāruši katru tūkstoti šo pilsētu iedzīvotāju. Vašingtona un Oklande ar 78 nopietniem noziegumiem uz katriem 1000 iedzīvotājiem ir šīs tabulas galvgalā. Tālāk seko Ņujarka, Sanfrancisko, Detroita, Baltimora, Denvera un Bostona. Ņujorka ir tikai 14. vietā, bet Čikaga ar 36,3 noziedzībām uz katriem 1000 iedzīvotājiem ir 38. vietā. Visdrošākā lielpilsēta pagaidām esot Filadelfija, jo tur katrus 1000 filadelfiešus ikgadus piemeklē tikai 18,2 nopietni noziegumi. Bet arī šajā „drošajā" pilsētā, tāpat kā Vašingtonā, ir ielas un veseli rajoni, kur noziedzības ir parasta ikdienas parādība.

Stāvoklis ir tik nopietns, ka vārda tiešā nozīmē ikviena lielpilsēta atrodas noziedzību baiļu varā. ASV pilsētu ielas vairs nav drošas. Padzīt noziedzību rēgu nebūs vieglas uzdevums. Karu pret noziedzībām prezidents Niksons ir uzsācis. Tas var izrādīties par grūtāko un ilgāko karu, ko jebkad kāds ASV prezidents ir uzņēmies uz saviem pleciem.

Aleksandrs Ķegumnieks

Baltiešu demonstrācija Ņujorkā noklusēta

Baltiešu demonstrācija AN 25 gadu jubilejas laikā sākās 18. oktobrī un turpinājās visu sekojošo nedēļu. Igauņu smagais auto nepārtraukti braukāja ap AN mītni, dažreiz „iemaldoties" arī valstu galvu auto kavalkāžu vidū. Tas nepatika Ņujorkas policijai un tā vairākkārt aicināja pārtraukt demonstrācijas braucienus. Kājnieku satiksme pie AN bija pārtraukta, jo valstu galvu viesošanās laikā nevienu gājēju nepielaida mītnes tuvumā. Taču autosatiksmei iela nebija slēgta un tādā veidā igauņu smagajai mašīnai bija labi panākumi baltiešu demonstrācijā.

Arī 18. oktobŗa demonstrācija jāuzskata par labi izdevušos. Pēc Ņujorkas policijas vērtējuma Daga Hameršelda laukumā bija sapulcējušies ap 2000 cilvēku, pašu baltiešu vērtējumā — ap 3000, bet ALA iesniegumā republikāņu nacionālās komitejas priekšsēdim runā par 5000 dalībniekiem. Tie, kas par demonstrāciju vēlējās lasīt Ņujorkas amerikāņu laikrakstos, veltīgi šķirsīja lapas. Par baltiešu demonstrāciju tur nebija ne vārda...

Šoreiz demonstrācijā piedalījās neparast liels skaits baltiešu jauniešu. Tā varbūt bija atslēga kādēļ demonstrācijas noritēja ar tik labiem panākumiem. 20. oktobrī jaunieši demonstrēja pie Ņujorkas lielākā laikraksta „Da ly News" durvīm, jo arī tas nekā par demonstrāciju nebija rakstījis, kaut tā nostāja baltiešiem visumā labvēlīga. Demonstranti runāja ar reportieri, kas ziņojumu laikrakstam bija sagatavojis, bet redaktori to nebija atraduši par vajadzīgu ievietot. 24. oktobrī jaunieši demonstrēja pie „New York Times" ēkas. Demonstranti vispirms sapulcējās pie pilsētas valdes ēkas, bet pēc tam devās uz laikraksta redakciju. Ap 40 jauniešu vēlējās piedalīties laikraksta ēkas organizētā apskatē, kādas parasti notiek. Šoreiz apskate pārvērtās par „sēdēšanas" demonstrāciju, jo jaunieši paziņoja, ka ēku neatstās pirms nebūs atraduši laikrakstā kādu ziņu par baltiešu demonstrācijām. Viņi sēdēja uz grīdas un lasīja avīzi. „The New York Tibes" reklāmējas, ka iespiež visas ziņas, kādēļ jaunieši atrada labu iemeslu demonstrācijai. Sestdienās laikraksts izmaksā algas, kādēļ tā telpās ir liels darbinieku sapulūdums. Demonstrantu pārstāvjiem radās iespēja runāt ar laikraksta vadību, pie kam no latviešiem sarunās piedalījās Ints Rupners. Sarunu rezultātā redaktors Kliftons Daniels solījās pārrunāt ar demonstrantu pārstāvjiem iemeslus, kāpēc demonstrācijas apraksts viņa avīzē nav parādījies. Pēc šāda paziņojuma demonstranti ēku atstāja, lai pēc tam demonstrētu uz ielas. Tur bija sapulcināta policija ar arestantu auto ielas malā. Pēc īsa laika demonstranti izklīda. Arī šajā demonstrācijā igauņu auto braukāja pa apkārtējām ielām un izdalīja skrejlapas.

Oktobŗa pēdējās dienās baltiešu jaunieši plānoja demonstrācijas Longailendā — Glenkovā, kur atrodas padomju sūtniecības īpašumi, bet tie pilsētai nemaksā nodokļus. Pašvaldība grib šos nodokļus piedzīt, ko jaunieši vēlas „atbalstīt".

Kā BATUN ziņo, tad saņemti novēloti demonstrāciju dalībniekiem veltīti apsveikumi, kuŗus sūtījuši Ņujorkas gubernātors Rokefellers, viceprezidents Agnū un ASV ārlietu ministrija.

Arī līdzekļu ziņā demonstrāciju rikotāji ir apmierināti. No ALAs saņemti ziedoto līdzekļu maksājumi 600 dol. apmērā, bet no Kanadas DV 60 dolaru. Līdzekļi vēl turpina ienākt. Papildizdevumi radušies par demonstrācijas auto degvielu iegādi, bet neparedzēti labošanas izdevumi bija jāatmaksā, kad smagais auto apstājās ielas vidū (cik žēl, ka tas nenotika pie ĀN vārtiem!)

Latviešu demonstrāciju pie „N.Y. Times" pārraidīja televīzijas raidītājs nakts ziņās.

—be

ALAs CHRONIKA

Pirmajās divās oktobŗa nedēļās ALAi ienākuši 4000 dol. dažāda veida ziedojumos un pasūtījumos. Pieskaitot septembrī saņemto, ALAs informācijas brošūras akcijā ienākuši 8000 dol., kas nodrošina sakretariāta budžetu, ALAs žurnāla izdošanu un citus svarīgus uzdevumus.

☆

Tā kā grāmatu un dažādi citi pasūtījumi ALAi ienākuši krietni vairāk nekā parasts, sekretariāts visus pasūtījumus nevar termiņā izpildīt. Daļa pasūtījumu aizkavējas par apmēram 1 — 2 nedēļām.

☆

Sakarā ar AN 25 gadu jubileju ALA sagatavo memorandu valstu galvām, kas ieradīsies Ņujorkā. To piesūtīs Joint Baltic Committee vārdā. Šajā komitejā pārstāvētas visas trīs baltiešu centrālās organizācijas.

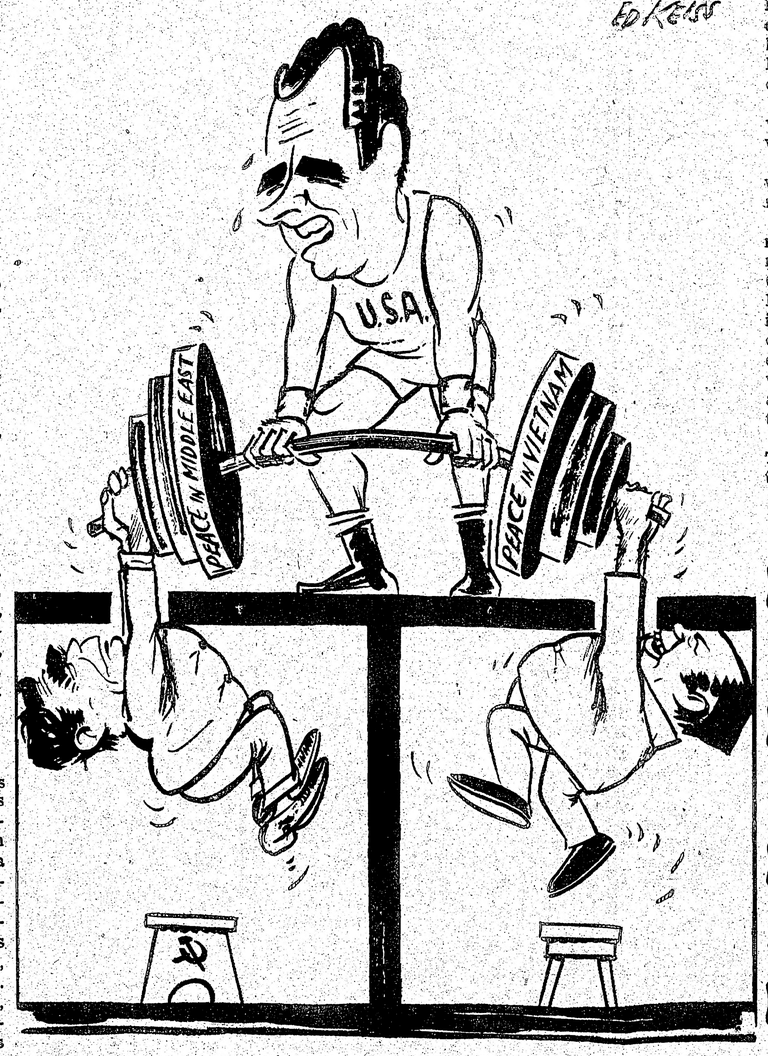

Miera svars un virssvars. Ed. Keiša karikatūra

SIKĀS ZIŅAS

◐ Turcijā izcēlusies koleras sērga. Istanbulā miruši vismaz 40 cilvēki. Skolas ir slēgtas, tāpat robeža ar kaimiņvalstīm. Lielākās Turcijas pilsētas, Istanbulas, 3 miljoni iedzīvotāju saņēmuši pretkoleras poti. Laikraksti ziņo, ka dažos visvairāk apdraudētos apgabalos cilvēki aizbēguši uz lauku kiem.

◐ Kambodžā atrasti nošauti divi United Press internacionālā biroja darbinieki. Cīņu laikā šeit dzīvību zaudējuši pavisam 7 avīžnieki, bet 17 pazuduši bez vēsts. 28. oktobrī karavīri atraduši uz lielceļa, 20 jūdzes no galvaspilsētas Phnompenas, 28 g. v. reportiera Jeses Frosa un japāņu fotografa, Pulicera godalgu ieguvušā, 34 g. v. Kioiči Savadas līķus. Pieņem, ka viņus nogalinājuši ziemeļvietnamieši vai vietējie komūnisti. Automašīna, kuŗā abi preses darbinieki braukuši, bijusi ložu caururbta. Tā noslīdējusi no ceļa un ieskrējusi kokā. Domā, ka avīžnieki pēc tam ievesti rīsu laukā un no nelielā attāluma nošauti.

◐ Rumānijas prezidents Čaušesku 26. oktobrī ieradās ASV apmeklējumā. Viņu Baltā namā uzņēma prezidents Niksons. Abu valstsvīru sastapšanās atzīmēta kā „sirsnīga un draudzīga". Viņi apspriedās par saimniecisko attieksmju paplašināšanu, Vietnamu un citiem jautājumiem.

◐ „Četru lielo" apspriede Berlīnes jautājumā notiks 5. novembrī pēc tam, kad pirmais ASV, Pad. savienības, Anglijas un Francijas mēģinājums nostabilizēt situāciju Berlīnē tika pārtraukts 9. oktobrī.

◐ No Vatikana ziņo, ka pāvests Pauls VI no 26. novembŗa līdz 4. decembrim apmeklēs 7 Dienvidaustrumāzijas valstis, ieskaitot Austrāliju. Pāvests tieši neapmeklēs Saigonu, bet miera lūgumu Vietnamai izsacīs no kādas citas sava ceļojuma vietas, iespējams no Manilas. Pāvests apmeklēs arī Hongkongu un mēģinās rast kontaktu ar sarkano Ķīnu. Laikraksti piezīmē, ka šī būs pirmā pāvesta vizīte, kāda jebkad izdarīta Āzijā.

TORONTO

◐ LKIA Kanadas mantu loterijā laimesti krituši uz šādiem ložu numuriem:

20, 122, 139, 174, 271, 335, 419, 459, 450, 467, 492, 550, 617, 622, 724, 859, 861, 1022, 1366, 1414, 1448, 1523, 1704, 1735, 1775, 1868, 1963, 2122, 2261. 2299, 2317, 2363, 2501, 2722, 2740, 2805, 3055, 3163, 3184, 3398, 3469, 3503, 3561, 3686, 3702, 3759, 3787, 3813, 3901, 3996, 4041, 4087, 4196, 4361, 4383, 4396, 4510, 4513, 4525, 4665, 4690, 4703, 4705, 4709, 4859, 4917, 4953, 4478. ASV tautiešiem laimestus piesūtīs pa pastu, bet Kanadā tos var saņemt pie J. Grīnvalda, 20 Downsview Ave., Apt. 107, tel. 247—2006

◐ DV Toronto nodaļas šacha klubs iestājies Toronto šacha līgā. Šās līgas pirmā spēle notiks 1. novembrī DV namā, DV šachistiem sacenšoties pret Toronto šacha klubu, spēlējot pie sešiem galdiem. Spēļu sākums plkst. 2 pēcpusdienā. 8. novembrī notiks otra saspēle. DV Toronto nodaļas šacha klubu vada N. Brasliņš, sekretārs ir H. Vaits, kasieris R. Puriņš. Spēles, kuŗas ir atklātas, un tajās var piedalīties arī publika, vada priekšnieka vietnieks J. Reinbergs.

DĀRGAIS ABONENT!

Jums noteikti ir draugs vai arī paziņa, kas nelasa laikrakstu, atskaitot to, kuŗu viņam jūs iedodat. Lai rastu iespēju viņam iepazīties ar mūsu laikrakstu, apgāds Daugavas Vanags sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas šāgada atceres svētkiem piedāvā laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ uz vienu mēnesi ieskatam bez maksas.

Aizpildiet un iesūtiet pievienoto kuponu.

LATVIJA AMERIKĀ — 491 College Street, Toronto 174, Ontario, Canada

Lūdzu piesūtīt laikrakstu uz vienu mēnesi bez saistībām.

Uzvārds ..... Vārds .....

Adrese .....

Pilsēta ..... Pavalsts .....

Zipkods ..... Datums .....